

Miljøgodkendelse

Af økologisk malkekvægbrug

v/Arne Kaspersen
Tømmerbyvej 53, 7741 Frøstrup

Miljøgodkendelse, Tømmerbyvej 53, 7741 Frøstrup

Godkendelse af virksomhed i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Virksomhedens art: Kvægbrug med 311,91DE

Ejer: Arne Kapersen

Ejendommens CVR nr.: 78346914

Ansvarlig for driften: Arne Kapersen

Tilsynsmyndighed: Thisted Kommune
Sagsbehandler: Dion Nørgaard

Dato: 30. december 2009

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1.	GODKENDELSEN.....	5
2.	GENERELLE VILKÅR.....	6
2.1.	Dyrehold, husdyrgødning og udbringningsarealer	7
2.2.	Lugt	9
2.3.	Støv.....	10
2.4.	Affald.....	10
2.5.	Sprøjtemidler og giftstoffer.....	10
2.6.	Spildevand	10
2.7.	Skadedyr	10
2.8.	Støj	11
2.9.	Kontrol og egenkontrol	11
2.10.	Renere Teknologi - BAT	12
2.11.	Driftsophør	12
3.	EJEROPLYSNINGER.....	13
3.1.	Sagens indbringelse	13
3.2.	Oplysninger om ejendommen	13
4.	GODKENDELSENS FORUDSÆTNINGER	14
4.1.	Beliggenhed af staldanlæg	14
4.1.1.	<i>Hydrologiske forhold.....</i>	<i>16</i>
4.2.	Beliggenhed af arealer og harmonikrav	16
4.2.1.	<i>Harmoniarealer.....</i>	<i>16</i>
4.2.2.	<i>Beskyttelse af overfladevand.....</i>	<i>18</i>
4.2.3.	<i>Beskyttelse af grundvand.....</i>	<i>18</i>
4.2.4.	<i>Beregning af fosforoverskud .....</i>	<i>19</i>
4.2.5.	<i>Naturarealer.....</i>	<i>19</i>
4.3.	Landskabelige hensyn.....	26
4.4.	Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg	26
4.5.	Ammoniakemission.....	28
4.6.	Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet	28
4.6.1.	<i>Opbevaringsanlæg.....</i>	<i>29</i>
4.7.	Indretning og drift.....	30
4.7.1.	<i>Råvarer og energiforbrug.....</i>	<i>31</i>
4.7.2.	<i>Vandforsyning .....</i>	<i>31</i>
4.7.3.	<i>Ventilation.....</i>	<i>31</i>
4.7.4.	<i>Støj.....</i>	<i>32</i>
4.7.5.	<i>Fluer/rotter mm.....</i>	<i>32</i>
4.7.6.	<i>Transport.....</i>	<i>33</i>
4.7.7.	<i>Spildevand.....</i>	<i>33</i>
4.7.8.	<i>Affald .....</i>	<i>33</i>
4.7.9.	<i>Støv.....</i>	<i>34</i>
4.7.10.	<i>Egenkontrol.....</i>	<i>34</i>
4.7.11.	<i>Risici.....</i>	<i>34</i>
4.7.12.	<i>Anvendt BAT .....</i>	<i>35</i>
4.7.13.	<i>Foranstaltninger ved ophør af husdyrbruget.....</i>	<i>37</i>

5.	VURDERING AF LANDBRUGETS MILJØBELASTNING	38
5.1.	Beliggenhed af staldanlæg	38
5.1.1.	Hydrologiske forhold	38
5.2.	Beliggenhed af arealer	38
5.2.1.	Harmoniarealer	38
5.2.2.	Beskyttelse af overfladevand	39
5.2.3.	Beskyttelse af grundvand	40
5.2.4.	Vurdering af fosforoverskud	40
5.2.5.	Vurdering af udbringningsarealernes indflydelse på naturarealer	41
5.3.	Landskabelige hensyn	43
5.4.	Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg	43
5.5.	Ammoniakemission	44
5.6.	Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet	45
5.6.1.	Opbevaringsanlæg	45
5.7.	Indretning og drift	45
5.7.4	Støj	46
5.7.6	Transport	46
5.7.8	Affald	46
5.7.9	Støv	46
5.7.11	Risici	46
5.7.12	Vurdering af BAT	46
6.	MILJØ- OG RESSOURCESTYRING SAMT RENERE TEKNOLOGI	49
7.	OFFENTLIGHEDSFASEN	52
8.	SAMLET VURDERING	53
9.	OFFENTLIGGØRELSE OG KLAGEVEJLEDNING	54

BILAGSFORTEGNELSE:

Bilag:	§ 3 arealer og udbringningsarealer
	§ 3 arealer og anlægget
	§ 7 arealer
	Natura 2000 arealer
	Fosforklasser
	Nitratklasser og nitratfølsomt indvindingsområde
	Vandindvindinger
	Luftfoto oversigtskort
	Oversigt over staldanlæg
	Strandbeskyttelse og fredninger
	Ansøgningsmaterialet

1. Godkendelsen

Arne Kaspersen har den 13. april 2007 ansøgt om miljøgodkendelse til ejendommen Tømmerbyvej 53, 7741 Frøstrup. Miljøgodkendelsen er udarbejdet i 2009.

Baggrunden for ansøgningen er, at Arne Kaspersen ønsker at udvide antallet af DE på Tømmerbyvej 53 fra 250,42 DE til 311,91 DE.

Udvidelsen består i inddragelse af eksisterende halmlade fra 2006 til ungdyrene. Laden indrettes med kort ædeplads og dybstrøelse.

Det samlede godkendte areal til udbringning af husdyrgødning udgør 218,8 ha.

Til ejendommen hører yderligere 39,38 ha, hvor der er en uoverensstemmelse mellem den hidtidige anvendelse af arealerne og § 3 registreringen. Indtil der foreligger en afgørelse, om specifikt disse arealer, kan arealerne anvendes som hidtil og indgår i udspretningsarealet som angivet i ansøgningsmaterialet samt i overensstemmelse med gældende MVJ aftaler. Det drejer sig om arealerne 26-0, 26-7, 26-9, 25-3, 26-5, 26-4, 16-0, 15-0, 15-1, 15-2, 20-0 og 20-1, der afventer en afgørelse i Naturklagenævnet om hvorvidt arealerne kan anvendes til det ønskede sædskifte og som udspretningsareal for ejendommens husdyrgødning.

Hvis der af den grund kommer til at mangle udspretningsareal for husdyrgødningen skal der findes alternative udspretningsarealer eller andre afsætningskilder for den overskydende husdyrgødning.

**På grundlag af de i sagen foreliggende oplysninger meddeler
Thisted Kommune hermed miljøgodkendelse til drift af
ovennævnte landbrugsejendom med 311,91 dyreenheder.**

Eventuelle andre nødvendige tilladelser – herunder f.eks. anmeldelse efter §§ 31-32 i husdyrgødningsbekendtgørelsen er ikke omfattet af denne afgørelse.

Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra dags dato. Herved forstås at eventuelt byggeri er taget i brug (færdigmelding indsendt), og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion.

Godkendelsen er meddelt i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug lov nr. 1572 af 20. december 2006. (Husdyrloven) på *vilkår angivet i punkterne 1 – 65.*

2. Generelle vilkår

1. Godkendelsen er gældende i 8 år og er retsbeskyttet i denne periode. Vilkårene kan i visse tilfælde ændres efter reglerne i Miljøbeskyttelseslovens § 41a.
2. Godkendelsen skal mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages efter 8 år, dvs. i 2018.
3. Landbrug, der søger om miljøgodkendelse efter lov nr. 1572 af 20. december 2006, skal bidrage til dækning af kommunale omkostninger i forbindelse med godkendelse og andre opgaver, jf. bekendtgørelse nr. 463 af 21. maj 2007 om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn efter miljøbeskyttelsesloven.
4. Landbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, samt med de ændringer, der eventuelt fremgår af godkendelsens vilkår.
5. Alle krav der følger af denne miljøgodkendelse og som ikke er fastlagt med anden frist, skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
6. Landbrugets anlæg og drift skal følge bestemmelserne i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., eller den til enhver tid gældende bekendtgørelse på området, i daglig tale kaldet "Husdyrgødningsbekendtgørelsen".
7. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften såvel som de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår.
8. Sker der driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal redningsberedskabet på tlf. 112 straks underrettes, og efterfølgende skal der ske anmeldelse til Thisted Kommune.
9. Der skal opbevares ajourført beredskabsplan lettilgængelig på bedriften. Kopi af beredskabsplan er vedlagt godkendelsen.

2.1. Dyrehold, husdyrgødning og udbringningsarealer

10. Udvidelse af dyreholdet eller ændringer i sammensætningen må ikke ske, uden at kommunen har vurderet dette i forhold til miljøgodkendelsen.
11. Dyreholdet består af en økologisk malkekvægbesætning på 200 årskøer (tung race), 170 kvier og 56 småkalve.
12. Stald 1: Stald 1 er den gamle stald ved vejen med dybstrøelse (hele arealet) og naturlig ventilation. Stalden kommer til at indeholde 24 småkalve og 40 kvier/stude. Småkalvene skal være udegående 1 måned af året, mens kvierne/studene skal være udegående 3 måneder om året.
13. Stald 2: Stald 2 er den eksisterende ungdyrstald fra 1999 med dybstrøelse (hele arealet) og naturlig ventilation. Stalden kommer til at indeholde 38 malkekøer. Køerne skal være udegående i 4 måneder af året.
14. Stald 3: Stald 3 er en foder-/malkestald og lejeareal med dybstrøelse og lang ædeplads med spalter med skraber, stalden har naturlig ventilation. Stalden indeholder 162 årskøer. Køerne skal være udegående i 4 måneder af året, heraf 1 mdr. udenfor udbringningsareal.
15. Stald 4: Stald 4 er de eksisterende kalvehytter langs stalden. Kalvehytterne står på fast bund med afløb til gyllebeholder. Efter udvidelsen indeholder stalden 32 småkalve på dybstrøelse.
16. Stald 5: Stald 5 er den nye ungdyrstald, som opføres i den eksisterende halmlade. Stalden er med dybstrøelse (hele arealet) kort ædeplads med fast gulv samt naturlig ventilation. Stalden kommer til at indeholde 130 kvier fra 6 mdr. til kælvning. Kvierne er udegående udenfor udbringningsareal i 6 måneder i året.
17. Efter udvidelsen opbevares gylle i den eksisterende gylletank, samt i gyllekanaler hidrørende gangareal for kostalden og fortanken (henholdsvis 2500 tons + 500 tons).
18. Transport af flydende husdyrgødning på offentlig veje skal foregå i transportvogne, hvor åbninger skal være forsynet med låg eller lignende, så spild ikke kan finde sted. Transport gennem større byer og for afstande over 10 km skal foregå i lastbil eller et påhængskøretøj hertil.
19. Der skal hurtigst muligt og senest 7 dage efter omrøring og udspredning af gylle genetableres flydelag på gylletankene.
20. Lagre af fast gødning uden daglig tilførsel skal overdækkes med kompostdug eller lignende lufttæt materiale.
21. Det er udelukkende kompost med et tørstofindhold på mindst 30 %, der må oplagres overdækket i markstak. Dybstrøelse skal i gennemsnit ligge mindst 3 måneder i stalden, før det kan betragtes som kompost. Fast gødning, der ikke

- overholder kravet til opbevaring i markstak, skal opbevares på møddingsplads med fast bund og afløb til beholder eller opbevares i gyllebeholder.
22. Kompost eller kompostlignede dybstrøelse må højst ligge samme sted i 12 måneder og må ikke placeres samme sted indenfor de følgende 5 år. Kort med placering af markstak skal opbevares sammen med gødningsplan/-regnskab for den pågældende planperiode.
  23. Saftafgivende ensilage, herunder ensilage af roetop, roeaffald og ikke forvejret græs, skal opbevares i køresilo. Køresiloen skal opfylde krav svarende til bestemmelserne for møddinger med randbelægning.
  24. I tilfælde, hvor der er risiko for lugtgener, overdækkes ensilage stakken efter hver udtagning. Fordærvet ensilage fjernes, så lugt og fluegener undgås.
  25. Gylle og fast gødning, der udbringes på ubevoksede arealer, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer.
  26. På ejendommen nedfældes alt gylle på sortjord og græsmarker
  27. Det skal med sædskifte- og gødningsplaner til enhver tid kunne dokumenteres overfor Thisted Kommune, at gødning udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen og i vilkårene i denne godkendelse.
  28. På ejendommen skal der foreligge skriftlige gødningskvitteringer (B1 skema) for afsætning af den mængde gylle det måtte være nødvendigt for at opfylde husdyrbrugsbekendtgørelsen og denne godkendelse. B1- aftalerne skal kunne forvises på kommunens forlangende.
  29. Udsiftning af bedriftens udspretningsarealer eller udsiftning af markarealer hos tredjemand til udspretning eller afsætning af gødning, der indgår i godkendelsen skal anmeldes til kommunalbestyrelsen. Nye/ændrede udbringningsarealer for udbringning af husdyrgødningen skal anmeldes til kommunen inden 1. august for at kunne opnå accept/godkendelse gældende fra og med den kommende planperiode. Der skal skelnes mellem bedriftens udbringningsarealer (ejede og forpagtede arealer) og markarealer hos tredjemand, således at nye arealer kun kan erstatte arealer inden for tilsvarende kategori. Nye arealer kan erstatte arealer i den allerede meddelte miljøgodkendelse, hvis de nye arealer har mindst samme omfang og ikke er mere sårbare.
  30. Sædskiftet på ejendommen følger det i ansøgningen (se bagest i godkendelsen) angivne sædskifte. Det samlede godkendte areal til udbringning af husdyrgødning udgør 218,8 ha. Til ejendommen hører yderligere 39,38 ha, hvor der er en uoverensstemmelse mellem den hidtidige anvendelse af arealerne og § 3 registreringen. Indtil der foreligger en afgørelse, om specifikt disse arealer, kan arealerne anvendes som hidtil og indgår i udspretningsarealet som angivet i ansøgningsmaterialet samt i overensstemmelse med gældende MVJ aftaler. Det drejer sig om arealerne 26-0, 26-7, 26-9, 25-3, 26-5, 26-4, 16-0, 15-0, 15-1, 15-2,

20-0 og 20-1, der afventer en afgørelse i Naturklagenævnet om hvorvidt arealerne kan anvendes til det ønskede sædskifte og som udspretningsareal for ejendommens husdyrgødning. Hvis der af den grund kommer til at mangle udspretningsareal for husdyrgødningen skal der findes alternative udspretningsarealer eller andre afsætningskilder for den overskydende husdyrgødning.

31. Der må maksimalt udbringes 263,34 DE på bedriftens egne arealer 258,18 ha, svarende til 1,02 DE/ha, resten af husdyrgødningen afsættes ved afgræsning uden for ejendommens udbringningsareal. På ejendommen produceres ca. 51 DE i kvæggylle og 150 DE i dybstrøelse.
32. Arealer, der er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder (85,41 ha) (1-0. 2-0. 3-0, 4-0, 5-0. 6-0, 7-0. 8-0. 9-0, 10-0, 11-0. 12-0, 13-0. 14-0. 17-0, 18-0, 37-0. 38-0, 40-0. 59, 59, 60, 61, 62, 22-1, 22-2, 22-3, 22-4, 23-1 og 26-7) skal være dækket af efterafgrøde i vinterhalvåret.
33. Arealer indenfor 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs vandløb og søer må ikke gødes.
34. Der må ikke graves eller opretholdes render gennem de 2 meter dyrkningsfrie bræmmer ved vandløb og søer.
35. Dyrkningen af arealer beliggende indenfor Natura 2000 områder må ikke bevirke en ændring af arealernes eksisterende naturtilstand eller udpegningsgrundlaget for disse.
36. Dyrkning og pleje af § 3 arealer må ikke bevirke, at de ændrer deres karakter. Det vil sige at, hvis den hidtidige drift svarer til beskyttelsesniveauet, skal den hidtidige drift i disse områder opretholdes.

2.2. Lugt

37. Ejendommen skal overalt renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.
38. Landbrugsproduktionen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener udenfor ejendommens arealer.
39. Såfremt driften medfører væsentligt flere lugtgener end forudsat ved udarbejdelse af denne godkendelse, kan tilsynsmyndigheden fastsætte yderligere skærpede vilkår for driften til minimering af lugtgenerne.
40. Fordelingen af dyreholdet mellem staldafsnittene skal være som angivet i ansøgningsmaterialet.

2.3. Støv

41. Landbrugsproduktionen må ikke give anledning til væsentlige støvgener udenfor ejendommens arealer.
42. Fodersiloer m.v. skal indrettes, så støvgener i forbindelse med evt. indblæsning af foder undgås. Dette kunne for eksempel være ved anvendelse af cykloner eller anden støvbegrænsende foranstaltning.

2.4. Affald

43. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og frie for affald. Evt. spild på offentlige veje i forbindelse med landbrugsmæssig drift (jord m.v.) fjernes hurtigst muligt.
44. Farligt affald (olie- og kemikalieaffald) skal bortskaffes i overensstemmelse med Thisted Kommunes regulativ herfor.
45. Husholdningsaffald skal bortskaffes i overensstemmelse med Thisted Kommunes regulativ for husholdningsaffald.

2.5. Sprøjtemidler og giftstoffer

46. Kemikalier, der er mærkningspligtige, skal opbevares i lukket rum i tæt emballage, på tæt bund uden afløb. Kemikalieaffald og -emballage bortskaffes efter kommunens regulativ for farligt affald.
47. Lægemidler til dyr skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende i overensstemmelse med dyrlægens anvisninger.

2.6. Spildevand

48. Spildevand fra stalde og lignende skal ledes til gyllesystem eller anden opsamlingsbeholder.
49. Rengøring af maskiner skal foregå på befæstet areal med afløb til gyllebeholder eller anden opsamlingsbeholder.

2.7. Skadedyr

50. Der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
51. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

2.8. Støj

Ved vurdering af virksomhedens støjemission skal der tages højde for de retningslinjer, der opstilles i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 fra 1984, herunder forhold vedrørende referencetidsrum, korrektion for rene toner og impulsholdig støj m.v.

52. Ejendommens bidrag til støj i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelse eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A):

Tidsrum		Grænse dB(A)
Mandag – fredag	kl. 07.00 – 18.00	55
Lørdag	kl. 07.00 – 14.00	
Mandag – fredag	kl. 18.00 – 22.00	45
Lørdag	kl. 14.00 – 22.00	
Søn.- og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	40
Alle dage	kl. 22.00 – 07.00	

Tabel 1. Støjgrænser.

Maksimalværdien af støjniveauet må om natten ikke overstige 55 dB(A).

Normal kørsel med traktor og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af støjgrænserne i ovenstående vilkår.

2.9. Kontrol og egenkontrol

53. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.
54. Ejendommens gylletanke skal hvert 10. år kontrolleres for styrke og tæthed. Det er brugeren af beholderen, der har ansvaret for at beholderkontrollen bliver udført i henhold til lovens bestemmelser. Udgifterne hertil afholdes af ejer eller bruger.
55. Gylletanke tømmes en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
56. Ejendommen skal føre journal over følgende:
  - Forbrug af fyringsolie/dieselolie

- Forbrug af vand
  - Driftsuheld, som kan forårsage påvirkninger af det ydre miljø
  - Driftsforstyrrelser, som kan forklare øget brug af ressourcer
57. Som dokumentation for, at vilkårene i denne godkendelse overholdes, kan Thisted Kommune kræve, at ejeren lader foretage kontrolmålinger af f.eks. støj- og lugtemissioner. Eventuelle målinger skal udføres af et firma eller laboratorium, der er godkendt af kommunen. Udgifterne i forbindelse med ovennævnte dokumentation afholdes af ejeren.
58. Emissionsmålinger skal foretages på et tidspunkt, hvor virksomhedens aktiviteter svarer til maksimal drift, og foretages i punkter, der forinden er aftalt med kommunen. Målerapporten skal sendes til Thisted Kommune, der højst kan forlange emissionsmålinger udført én gang årligt. Udgifterne i forbindelse med ovennævnte dokumentation afholdes af ejeren.
59. Der skal foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssig forsvarligt. Dette gøres ved på tilsynsmyndighedens forlangende at fremvise kvitteringer for korrekt aflevering heraf.

2.10. Renere Teknologi - BAT

60. Ejendommen skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.
61. For at reducere ammoniakemissionen skrubes der flere gange dagligt i gangarealet mellem foder/malkestald.
62. Drikkevandsinstallationer skal rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbrug skal registreres.
63. Mælkekøleanlæg skal kontrolleres en gang årligt således det altid kører energimæssigt optimalt.

2.11. Driftsophør

64. Hvis landbruget ophører med driften, skal det sikres, at der sker en oprydning på ejendommen for at forebygge forurening.

3. Ejeroplysninger

3.1. Sagens indbringelse

Thisted Kommune modtog den 13. april 2007 ansøgning om miljøgodkendelse til ejendommen Tømmerbyvej 53, 7741 Frøstrup. Der er indhentet supplerende oplysninger i januar og februar 2008 samt i juni, juli og oktober i 2009.

3.2. Oplysninger om ejendommen

Bedriftens navn: Tømmerbyvej

Bedriften ejes af Arne Kaspersen, Tømmerbyvej 53, 7741 Frøstrup.

Bedriften er beliggende på Tømmerbyvej 53, 7741 Frøstrup.

Ejerlav: Matr. nr. 271, 27m, 19e, 19ar, 19d, 21a, 21b, 21f, 20b og 21e, Tømmerby By, Tømmerby

Ejendomsnummer: 7870173070

CVR nr.: 78346914.

CHR numre: 39553

Afstanden til nærmeste enkeltbolig i landzone efter udvidelsen kan ses i tabel 2

	Afstand [m]
Eksisterende gyllebeholder	224,1
Markstak	200,2
Den gamle stald ved vejen	85,9
Eksisterende ungdyrstald fra 1999	90,3
Foder-/malkestald og lejeareal med dybstrøelse	112,7
Kalvehytter	132,1
Ny ungdyrstald	149,6

Tabel 2. Afstand fra nærmeste enkeltbolig i landzone til enkelte dele af staldanlægget.

Mindste afstand fra nærmeste naboskel til enkelte dele af staldanlægget ses i tabel 3.

	Afstand [m]
Staldanlægget	57
Gyllebeholder	84
Ensilageplads	67

Tabel 3. Mindste afstand fra naboskel til enkelte dele af staldanlægget.

Afstanden fra ejendommens bygninger til nærmeste nabobebyggelse er ca. 65 m, og afstanden til nærmeste henholdsvis samlede bebyggelse og byzone (Frøstrup) er: ca. 850 m og ca. 1400 m.

Ved placeringen af staldanlægget er følgende forhold undersøgt:

Naturområder med særlige beskyttelsesinteresser: 3 enge som er placeret på følgende måde i forhold til ejendommen: ca. 85 meter vest for den gamle stald ved vejen, ca. 210 meter syd for den gamle stald ved vejen samt ca. 340 meter sydøst for den gamle stald ved vejen. Yderligere ligger der 2 moser som er placeret på følgende måde i forhold til ejendommen: ca. 850 meter nordøst for den nye ungdyrstald i den eksisterende halmlade, ca. 800 meter vest for den gamle lade ved vejen, se bilag 2.

Nærmeste beskyttede fortidsminde er gravhøj beliggende i omtrent 1.000 meters afstand fra nuværende byggeri.

Rekreative interesseområder, uforstyrrede landskaber eller områder med særlig geologisk eller fredningsmæssig værdi: Ingen indenfor kilometers afstand.

Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer: ingen indenfor kilometers afstand.

Kirkebyggelinje: ingen i kilometers afstand.

Kystnærhedszone: ingen indenfor kilometers afstand.

Strandbeskyttelseslinje: ingen i relevant nærhed

Klitfredningslinje: ingen i relevant nærhed

Skovbyggelinje: ingen i relevant nærhed

Sø- og åbeskyttelseslinje: ca. 640 meter sydvest for den gamle stald ved vejen.

Skovrejsningsområder: ingen i relevant nærhed
Beskyttede sten- og jorddiger: Ingen indenfor kilometers afstand.

Lavbundsarealer inkl. okkerklassificering: ca. 430 m til større sammenhængende område.

Der er ingen levnedsmiddelvirksomheder inden for en afstand af 1 km af ejendommen.

4.1.1. Hydrologiske forhold

Grundvandsstrømningen i området er meget langsom. Ejendommen er beliggende omkring en grundvandspotentiale- top omkring potentialelinje 3 - 4. Det topografiske opland ligger, omkring ejendommen, på kote 5 -6. Det forventes derfor, at der er ca. 1 - 2 meter til grundvandet.

Der er mere end 50 m til nærmeste Ikke-almene vandforsyningsanlæg (ikke på ejendommen).

Nærmeste almene vandforsyningsanlæg er i Vesløs ca. 2 km mod syd.

Dele af udspretningsarealet ligger i områder med drikkevandsinteresser.

Nærmeste § 3 beskyttede vandløb afgrænser udspretningsarealet ned mod Tømmerby Fjord. Enkelte marker gennemskæres af beskyttede vandløb.

4.2. Beliggenhed af arealer og harmonikrav

Beliggenhed af arealerne fremgår af vedlagte kortbilag.

4.2.1. Harmoniarealer

Ejendommen råder over 258,18 ha til udbringning af husdyrgødning.

Af nedenstående tabel fremgår de ejede arealers placering inden for nitratklasser, fosforklasser, vandindvindingsområder.

Klassificering	
Nitratklasse 0	193,07 ha
Nitratklasse 1	0 ha
Nitratklasse 2	65,11 ha
Nitratklasse 3	0 ha
Fosforklasse 0	234,50 ha
Fosforklasse 1	0 ha
Fosforklasse 2	23,68 ha
Fosforklasse 3	0 ha
Nitratfølsomme indvindingsområder	85,41 ha
Jordbundstype	JB1 og JB2
Drænede arealer	23,93 ha

Tabel 4. Klassificering af udbringningsarealerne.

25 % af det ejede udbringningsareal er beliggende i nitratklasse 2, mens de resterende 75 % ligger udenfor nitratklasse. 23,68 ha ligger i arealer med fosforklasse 2. 85,41 ha er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

Beskyttelsen af vandområderne mod nitratbelastning bevirker en skærpelse af de generelle regler:

- Arealer beliggende i nitratklasse 0 skal opfylde de generelle regler.
- For arealer beliggende i nitratklasse 1 kan det tillades, at der udbringes husdyrgødning svarende til 85 % af det generelle harmonikrav.
- For arealer beliggende i nitratklasse 2 kan det tillades, at der udbringes husdyrgødning svarende til 65 % af det generelle harmonikrav.
- For arealerne beliggende i nitratklasse 3 kan det tillades, at der udbringes husdyrgødning svarende til 50 % af det generelle krav.

Ejendommen drives økologisk, og udgangspunktet for ejendommens harmonital er 1,4 DE/ha. Beskyttelsen af vandområderne bevirker, at det maksimale dyretryk på bedriften er beregnet til 1,02 DE/ha.

Sædskiftet på ejendommen følger det i ansøgningen (se bagest i godkendelsen) angivne sædskifte.

Det samlede godkendte areal til udbringning af husdyrgødning udgør 218,8 ha.

Til ejendommen hører yderligere 39,38 ha, hvor der er en uoverensstemmelse mellem den hidtidige anvendelse af arealerne og § 3 registreringen. Indtil der foreligger en afgørelse, om specifikt disse arealer, kan arealerne anvendes som hidtil og indgår i udspretningsarealet som angivet i ansøgningsmaterialet samt i overensstemmelse med gældende MVJ aftaler. Det drejer sig om arealerne 26-0, 26-7, 26-9, 25-3, 26-5, 26-4, 16-0, 15-0, 15-1, 15-2, 20-0 og 20-1, der afventer en afgørelse i Naturklagenævnet om hvorvidt arealerne kan anvendes til det ønskede sædskifte og som udspretningsareal for ejendommens husdyrgødning.

Hvis der af den grund kommer til at mangle udspretningsareal for husdyrgødningen skal der findes alternative udspretningsarealer eller andre afsætningskilder for den overskydende husdyrgødning.

Den samlede produktion af husdyrgødning på Tømmerbyvej 53 svarer til 311,91 DE. Fordelingen af husdyrgødning ses i nedenstående tabel.

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Dybstrøelse	17.671,63	3.097,15	149,52
Kvæggylle	5.329,76	941,76	50,82
Afsat ved græsning	7.253,58	1.164,27	63,00
Afsat udenfor eget udbringningsareal			48,57
I alt	30.254,97	5.203,18	311,91

Tabel 5. Fordeling og indhold af næringsstoffer i husdyrgødningen.

Den samlede gødningsmængde, der må udbringes på ejendommens egne udbringningsarealer er 263,34 DE. Bedriftens udspretningsareal er på 258,18 ha.

4.2.2. Beskyttelse af overfladevand

Ved anvendelse af sædskifte som foreslået i ansøgningen bliver det maksimale dyretryk på bedriften 1,28 DE/ha. Bedriftens reduktionsprocent er beregnet til 91,17 %. Beregning af udvaskning af nitrat via Farm-N medfører, at kg N/ha DEmax (uden virkemidler) er 83,80 kg N/ha og kg N/ha DEreel (med virkemidler) er 49,5 kg N/ha. Da den reelle udvaskning er lavere end den maksimale tilladte er beskyttelsesniveauet overholdt.

4.2.3. Beskyttelse af grundvand

Beregninger af kvælstofudvaskningen for arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder viser et fald i udvaskningen af kvælstof, se tabel 6. Beregningen er foretaget via Farm-N.

Mark Nr.	Ansøgt mg N/l	Merbelastning (Nudrift - ansøgt) mg N/l
1-0	54	-27
2-0	54	-27
3-0	54	-27
4-0	54	-27
5-0	54	-27
6-0	54	-27
7-0	54	-27
17-0	54	-27
18-0	54	-27
8-0	54	-27
9-0	54	-27
10-0	54	-27
11-0	54	-27
12-0	54	-27
13-0	54	-27
14-0	54	-27
41-0	54	-27
40-0	54	-27
37-0	54	-27
38-0	54	-27
39-0	54	-27
22-1	50	-33
22-2	50	-33
22-3	50	-33
22-4	50	-33
23-1	50	-33

26-7	50	-56
57	54	-27
58	54	-27
59	54	-27
60	54	-27
61	54	-27
62	54	-27

Tabel 6. Beregninger af nitratudvaskningen på arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

Arealer, der er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder skal være dækket af efterafgrøde i vinterhalvåret.

Ejendommens udbringningsarealer afvander til Løgstør Bredning, som er del af Natura 2000 området EF-habitatområde nr. 16. Løgstør Bredning modtager vand fra et opland på 69.616 ha og 258,18 ha af ejendommens udbringningsarealer udgør således under 0,4 % af områdernes opland.

4.2.4. Beregning af fosforoverskud

Med det planlagte sædskifte for det økologiske kvægbrug hhv. K2 og K13 på JB 1 og JB 2 forventes fjernet hhv. 24,7 og 15,2 kg P/ha. Grundlag for fosforbalancen er vist i nedenstående tabel.

Fosforbalance opgørelse				
Ansøgt				Kg/ha ved 1,02 DE/ha
Fosfor-tilførsel	5203,18	263,33	19,76	20,2
Fosfor-fracørsel				24,7
Samlet tilført fosformængde				-4,5

Tabel 7. Fosforbalance opgørelse for ejendommens arealer.

Beregninger viser, at det valgte sædskifte frafører mere fosfor med afgrøderne end der tilføres til ejendommen jorde.

4.2.5. Naturarealer

Der er registreret flere § 3 beskyttede naturtyper indenfor 1.000 m fra anlægget. Placeringen af disse § 3 arealer er vist i nedenstående tabel, se i øvrigt kortbilag nr. 5.

§ 3 beskyttet natur i forhold til staldanlægget				
Naturareal	ID - nr.*	Retning	Målsætning**	Afstand fra anlæg
§ 3 sø	200171490	sv	i.m.	630m
§ 3 sø	200171488	S	i.m.	630 m
§ 3 sø	200171489	sv	i.m.	740 m
§ 3 mose	200169815	sv	i.m.	680 m
§ 3 mose	200169816	V	i.m.	820 m

§ 3 mose	200170531	NØ	i.m.	830 m
§ 3 mose	200170606	v	i.m.	740 m
§ 3 Eng	200168679	v	i.m.	85 m
§ 3 Eng	200169019	v	i.m.	650 m
§ 3 Eng	200169017	v	i.m.	737 m
§ 3 Eng	200169016	s	i.m.	190 m
§ 3 Eng	200168918	s	i.m.	280 m
§ 3 Eng	200169018	v	i.m.	650 m
§ 3 Eng	200168689	ø	i.m.	850 m
§ 3 Vandløb (Tømmerby Å)	990098153	v	B2	700m

Tabel 8. Beliggenhed af staldanlæg i forhold til nærmeste § 3 naturarealer.

De § 3 beskyttede naturområder, som ligger indenfor 1.000 meter fra staldbygningerne, er beskrevet nedenfor.

Beskrivelse af de § 3 beskyttede enge:

85 m vest for staldbygningen er en afgræsset fersk eng (200168679), hvor halvdelen af arealet er karakteriseret som strandeng og fersk eng. Der er ikke lavet arts registreringer på arealet.

Eng område med følgende ID nr. 200169019, 200169017, 200169016, 200169018 er besigtiget samlet af Viborg amt i 1993. Beliggenheden af arealerne i forhold til staldanlægget er beskrevet i tabel 8. Området er beskrevet som et ugræsset engområde ved bebyggelse. Det er et kurvet/bølget engområde, som er fugtige med sumpede lavninger ned mod rørsumpen. Den nordvestlige del er dyrket. Der er ikke lavet registreringer af arter, som er fundet på områderne.

Fersk eng (200168918) er besigtiget af Viborg amt i 1993. Den er beskrevet som en fersk eng, der er sammenhængende med et vandløb.

Fersk eng (200168689) er besigtiget i 1996 af Viborg amt, men området er ikke nærmere beskrevet og der er ikke lavet artsregistreringer.

Beskrivelse af § 3 beskyttede søer:

Sø (200171488) er besigtiget af Viborg amt i 1990, hvor den er beskrevet som ringsø med to øer, gravet i tidligere mose område. Søen er fuldstændig omgivet af lysiv, og er truet af tilgroning.

Sørne (200171489) og (200171490) er ikke besigtiget.

Beskrivelse af de § 3 beskyttede moser:

Mose (200170606) er besigtiget i 1987 af Viborg Amt, den er beskrevet som moseområde, som er delvis afgræsset og truet af tilgroning. Der er ikke lavet arts registreringer på området.

Mose (200169816) er besigtiget af i 1988 af Viborg Amt men er ikke nærmere beskrevet.

Mose (200169815) er ikke besigtiget.

Nordøst for ny ungdyrstald ligger en mose (200170531) som er § 3 beskyttet. Mosen er besigtiget af Viborg Amt i 1993. Vegetationssammensætningen på mosen er bl.a.: gul iris, kær-fladbælg og engblomme. Engblommen kræver lysåbne områder for at kunne gro, og den er derfor følsom overfor tilgroning.

Sydvest for staldanlægget er der yderligere to § 3 beskyttede områder (rigkær og surt overdrev) disse er beskrevet i forbindelse med § 7 arealer og Natur 2000 områder.

700 m vest for ejendommen ligger Tømmerby Å, som er B2-målsat. 320 m syd for anlægget ligger Bundgår Grøft, som ikke er B1 målsat, men ikke et beskyttet vandløb. B1-målsatte vandløb er målsatte som gyde- og yngelopvækstvand for laksefisk, mens B2-målsatte vandløb er målsatte som opvækst- og opholdsvand for laksefisk. B målsatte vandløb skal være upåvirkede eller kun svagt påvirkede af kulturbetingede faktorer.

Anlægget ligger ikke inden for 1.000 meter fra § 7 udpeget natur.

§ 3 beskyttede naturarealer, som grænser op til eller er beliggende på udbringningsarealerne, fremgår af tabel 9, se i øvrigt kortbilag nr. 4.

§ 3 beskyttet natur i forhold til udbringningsarealerne				
Naturtype	ID nr.	Terrænhældning	Målsætning	Grænser op til udbringningsareal
*Mose	200170531	<6°		59
*Ferskeng	200168679	<6°		20-0, 15-2
*Ferskeng	200168689	<6°		38-0, 7-0
*Ferskeng	200168918	<6°		39-0, 4-0
*Ferskeng	200169016	<6°		15-0, 15-0
Ferskeng	200168934	<6°		34-0, 35-0, 43-0
Ferskeng	200168932	<6°		Harald
Hede	200169118	<6°		22-2, 22-3, 22-4, 23-1, 26-7
Hede	200169387	<6°		22-0, 23-0, 21-1
Hede	200169389	<6°		26-4, 26-0, 26-1, 26-2
Hede	200169390	<6°		26-5
Hede	200169169	<6°		25-4, 25-5
Mose	200169747	<6°		25-4
Ferskeng	200168722	<6°		25-3, 24-0, 24-5
Ferskeng	200169026	<6°		26-7, 26-4, 26-0, 26-9
Mose	200169740	<6°		24-5, 24-4
Mose	200169984	<6°		24-4, 24-3
Vandløb (Kærup grøft)	990095244	<6°	B4	28-0, 42-0
Vandløb (Vabegård bæk)	990095238	<6°	B4	31-0, 32-0, Gunnar

Vandløb (Frøstrup Grøft)	990095210	<6°	B4	36-0
--------------------------------	-----------	-----	----	------

Tabel 9. § 3 arealer som er beliggende i forbindelse med udbringningsarealerne.

* er beliggende nær staldanlægget og er derfor beskrevet tidligere.

Efterfølgende er en beskrivelse af de § 3 beskyttede områder, hvor der er lavet besigtigelsesrapporter med beskrivelse af vegetationssammensætning. Der er ikke kendskab til vegetationssammensætningen for de resterende naturområder.

Ved Tømmerby Kær findes mose (200169984) som er besigtiget i 1995. Området er beskrevet som vidtstrakt moseområde, hvor større områder er hedemose og der er flere søer på området. Der er registreret følgende næringsstoffølsomt vegetation i på: Kragefod, starslægten, klokkelyng, tormentil, bukkeblad, almindelig gåsepotentil. Derudover findes den klokke-ensian og plettet gøgeurt.

Nordvest for Bjerget ligger to § 3 beskyttede fersk eng (200168934 og 200168932), som begge er besigtiget i 1987. Området er beskrevet som delvis mose/kær og fersk eng. Der er følgende vegetation på området: Knopsiv, næbstar, smalbladet kæruld-mose-bunke, vellugtende gulaks, kragefod, bukkeblad og alm. gåsepotentil.

Sydøst for Hjardemål plantage findes § 3 beskyttet hede (200169118) som er besigtiget i 1987. Området er beskrevet som delvis fersk eng og klithede og er domineret af følgende næringsstoffølsomme arter: Hedelyng med bølget bunke, tyttebær, og store pletter af håret høgeurt. Derudover er der registreret følgende karakteristiske arter: Blåmunke, smalbladet høgeurt

Øst for Hjardemål plantage ligger hede (200169387), som er besigtiget i 1987. Området er domineret af revling, bølget bunke og star. i nogle af lavningerne forekommer der mose-bølle og blåtop. Derudover er der registreret følgende arter på området: Klokkelyng, hedelyng engelsk visse. Da der er en stor forekomst af fyr på området er området i fare for tilgroning.

Syd for Bredlund Sø findes § 3 beskyttet hede (200169389), som er besigtiget i 1987. Området er beskrevet som en hede med en del revling og hedelyng, men græsser er ved at få overtaget og der er specielt en stor forekomst af bølget bunke. Derudover er der registreret følgende arter på området: Klokkelyng, djævelsbid, sandstar, blåtop, kattesæg og fåresvingel.

Syd for Bredlund Sø findes desuden en § 3 beskyttet fersk eng (200169026), som er besigtiget i 1987. Området er beskrevet som en fersk eng med våde partier, som er domineret af mosebunke og kær tidsel.

Tre vandløb grænser op til udbringningsarealerne, Kærby grøft (990095244), Vabegård bæk (990095238) og Frøstrup Grøft (990095210). Alle disse vandløb er B4-målsatte. B4-målsatte vandløb er med varieret dyre- og planteliv.

Natura 2000

Umiddelbart vest for ejendommen (ca. 20 m fra den gamle lade) er der udpeget et Natura 2000.

Natura 2000 område nr. 16 dækker et område bestående af vejlerne og Løgstør Bredning, derudover består det også af Tømmerby Fjord, som ligger sydvest for staldanlægget.

Natura 2000 området består af EF-habitat område nr. 16 og EF-fuglebeskyttelse områder nr. 8, 12, 13, 19, 20. Umiddelbart vest for ejendommen ligger EF-fuglebeskyttelses område 20 følgende udbringningsarealer ligger indenfor dette område: 50, 51, 52, 53, 20-0, 20-1, 15-2, 16-0, 15-0, 15-1. Øst for ejendommen (ca. 1500 m) ligger EF-fuglebeskyttelses område nr. 13, følgende udbringningsarealer ligger indenfor dette område: Gunnar, Harald, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 35-0, 42-0 og 43-0.

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde nr 16 er 31 habitatnaturtyper og 5 arter. De 31 habitatnaturtyper er: Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand, mudder- og sandflader blottet ved ebbe, kystlaguner og strandsøer, større lavvandede bugter og vige, enårige vegetation på stenede strandvolde, flerårig vegetation på stede strande, klinter og klipper ved kysten, vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand, strandeng, forstrand og begyndende klitdannelse, hvide klitter og vandremiler, stabile kystklitter med urteagtig vegetation (gråklit og grønsværklit), kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede), kystklitter med havtorn, kystklitter med gråris, fugtige klitlavninger, kystklitter med enebær, kalkrige søer med vandhuller med kransnålalger, næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller stor vandaks, vandløb med vandplanter, tørre dværgbuskesamfund (heder), enekrat på heder, overdrev og skrænter, overdrev og kær på mere eller mindre kalkholdig bund, artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund, kilder og væld med kalkholdigt vand, rigkær, bøgeskov på morbund uden kristtorn, egeskov og blandskov på mere eller mindre rig jordbund, stilkeegeskove og krat på mager sur bund, skovbevoksede tørvemoser, elle- og askesove ved vandløb, søer og væld. De 5 arter som udgør udpegningsgrundlaget er for habitatområde 16 er: Havlampret, stor vandsalamander, damflagermus, odder og spættet sæl.

Udpegningsgrundlaget for EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 8, 12, 13, 19 og 20 er 29 arter: Skarv, Rørdrum, Hvid stork, Skestork, Pibesvane, Sangsvane, Sædgås, Kortn. Gås, Grågås, Pibeand, Krikand, Hvinand, Tp. Skallesluger, Rørhøg, Blåkær Høg, Vandrefalk, Plette Rørvagtel, Engsnarre, Trane, Klyde, Promeransfugl, Hjejle, Alm. Ryle, Brushane, Dværgmåge, Fjordterne, Havterne, Dværgterne og Sortterne.

Langt størstedelen af Natura 2000 området er marint område (Løgstør Bredning), og består derudover af salte- og ferske enge, rørskov, større og mindre søer samt vandløb. Søerne og vandløb er udover enge omgivet af marker og stejle kystskrænter. På kystskrænterne findes mange kalk- såvel som sure overdrev og ved skræntfoden desuden væld og rig- og fattigkær. Ud mod Limfjorden findes strandenge. Overdrevene, rigkærene og strandengene er levesteder for en meget artsrig vegetation med forekomst af sjældne plantearter. Natura 2000 området er desuden et meget vigtig yngle- og rasteområde for fugle.

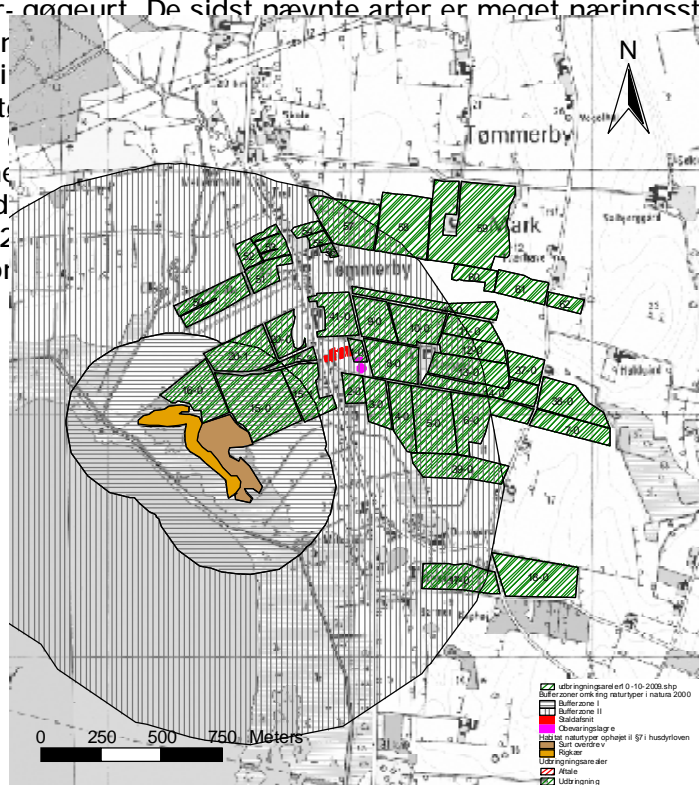
Trusler mod naturværdierne i Natura 2000 område nr. 16 er primært næringsstofbelastning fra luften, som udgør en trussel mod hovedparten af naturtyperne og flere af arter der er en del af udpegningsgrundlaget. Udover den luftbårne næringsstofpåvirkning kan overfladeafstrømning fra omkringliggende landbrugsarealer også tilføre næringsstoffer til naturtyperne.

Habitatnaturtyperne rigkær (360027330) og surt overdrev (360027331), som er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området, er beliggende henholdsvis 575m og 430m sydvest for den gammel stald ved vejen.

Det sure overdrev er en naturtypebestående af græs og urtedomineret vegetation. Sure overdrev er artsrige, og floraen på sure overdrev er følsom overfor gødskning. Det pågældende sure overdrev er besøgt af Miljøcenter Aalborg i 2005, hvor der blev registreret følgende arter, som er typiske for denne naturtype: Strand-engelskgræs, liden klokke, fåre-svingel, gul snerre, almindelig kongepen, håret høgeurt og rødknæ.

Rigkæret er en naturtype som med græsning bevirker stor forekomst af mange små starrer og mosser, og uden græsning vil rigkær efterhånden udvikler sig til krat eller sumpskov. På det pågældende rigkæret, som blev besøgt af miljøcenteret Aalborg i 2005, er der registreret naturtypiske arter som eng-kabbeleje, almindelig engkarse, toradet star, almindelig star, næbstar, sump-kællingetand, trævlekrone og almindelig fredløse.

Derudover var der sjældne og delvis fredede arter som hjertegræs, kragefod, kødfarvet gøgeurt og purpur-gøgeurt. De sidst nævnte arter er meget næringsstoffølsomme. De specifikke tålegræs intervallet er ved tilfredede arter og st beskyttede rigkær § 7 beskyttelse, nedfældning på ud overdrev (jf. figur 2). Der er lavet ammon

ørste del af af sjældne og nune, at det § 3 krav, svarende til ufferzoner og gkæret og det sure e afsnit 4,5.

Figur 2. Habitatnaturtyperne rigkær og surt overdrev som administreres efter § 7 i Husdyrloven

§ 7 naturområder

Det nærmeste naturområde beskyttet af § 7 ligger ca. 1.300 m øst for staldanlægget. Der er tale om beskyttede heder. Da afstanden er større end 1.000 m, er der ikke regnet deposition af ammoniak på disse arealer.

Udbringningsarealer som ligger helt eller delvist inden for § 7 beskyttet naturs bufferzone I eller II: 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 15-0, 15-1, 15-2, 16-0, 17-0, 18-0, 20-0, 20-1, 21-0, 21-1, 21-2, 22-0, 22-1, 22-2, 22-3, 22-4, 23-0, 23-1, 24-0, 24-3, 24-4, 24-5, 25-3, 25-4, 25-5, 26-0, 26-1, 26-2, 26-4, 26-5, 26-7, 26-9, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 68, 34-0, 35-0, 57, 58, 59 og 36-0.

Udbringningsarealerne som ligger inden for bufferzone I og II er vist i bilag 7.

Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning på arealer som er beliggende i bufferzone I eller II.

Bilag IV arter og rødliste arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommens udbringningsarealer. På baggrund af faglig rapport nr. 635/2007 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes umiddelbart, at der kan være damflagermus, vandflagermus, skimmelflagermus, langøret flagermus, odder, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, strandtudse.

Der er registeret følgende arter i umiddelbar nærhed til udbringningsarealerne: Trane (april 2005, Viborg Amt), Engsnarre (april 2005, Viborg Amt), Plettet rørvagtel (maj 2005, Viborg Amt), Sortterne (Viborg Amt, 2006), Fjordterne (2006, Viborg Amt), hedepletvinge (august 2004, Viborg Amt), Plettet gøgegurt (1995, Viborg Amt), Purpurgøgeurt (1995, Viborg Amt).

- Hedepletvingen er opført på den Danske og Europæisk rødliste, den er opført på annekts II i Bern konventionen og omfattet af Habitatdirektivet. I Habitatdirektivet er arten opført på annekts II om dyre og plantearter af fællesskabsbetydning, hvis bevaring kræver udpegning af særlige bevaringsområder.
- Trane er optaget på den Danske rødliste (1997) som værende sjælden. Derudover er den opført under Fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 1, Bonn-konventionens liste

II, Bern- konventionen liste II. Tranen indgår som udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 16 (artskode nr A127).

- Engsnaren er også optaget på rødlisten som værende forsvundet som ynglefugl. Derudover er den opført under fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 1, Bonn-konventionens liste II, Bern- konventionen liste II og fredet. Yderligere har Skov- og Naturstyrelsen lavet handlingsplaner til bevarelse af engsnarren. Engsnarren indgår som udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 16 (artskode nr A122).
- Plettet rørvagtel er optaget på rødlisten som værende sjælden. Derudover er den opført under fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 1, Bonn-konventionens liste II, Bern- konventionen liste II, og den plettede rørvagtel indgår som udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 16 (artskode nr A119).
- Alle gøgeurter er fredet.
- Fjordternen er opført under fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 1, Bonn-konventionens liste II, Bern- konventionen liste II.. Fjordternen indgår som udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 16 (artskode nr A193).
- Sort terne er optaget på rødlisten som akut truet. Derudover er den opført under fuglebeskyttelsesdirektivet artikel 1, Bonn-konventionens liste II, Bern-konventionen liste II. Fjordternen indgår som udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 16 (artskode nr A197).

4.3. Landskabelige hensyn

I forbindelse med udvidelsen bliver den eksisterende halmlade ombygget, og der opføres ikke nye bygninger.

4.4. Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg

Der kan forekomme lugtgener fra kostalden og ungdyrstald, hvor der er naturlig ventilation. Dyrene er udegående i sommerperioden, hvor lugtgener opfattes som værende værst. Endvidere kan der forekomme lugtgener ved gylleomrøring samt ved udkørsel af gylle på markerne.

Generelt har en høj hygiejnestandard stor indflydelse på lugtgener fra staldanlægget. Lugtgener begrænses ved jævnlig rengøring af stalde og udenoms arealer.

Gyllen i gylletankene er uden fast overdække. Hurtigst muligt og senest 7 dage efter omrøring og udbringning skal gylleoverfladen være dækket med et naturligt flydelag. Gylle udbringes med slæbeslanger eller ved nedfældning. Fra 2011 skal al gylle der udbringes på sortjord og græsmark nedfældes.

Afstand fra lugtcentrum til hhv. byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig fra henholdsvis: den gamle stald ved vejen, eksisterende ungdyrstald, foder/malkestald, kalvehytter og ny ungdyrstald fremgår af tabel 10.

Staldafsnit	Område	Afstand til område [m]	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE
Den gamle stald ved vejen	Byzone	1392,95	Nej	0

Den gamle stald ved vejen	Samlet bebyggelse	839,31	Nej	0
Den gamle stald ved vejen	Enkeltbolig	85,94	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald fra 1999	Byzone	1384,69	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald fra 1999	Samlet bebyggelse	835,29	Nej	0
Eksisterende ungdyrstald fra 1999	Enkeltbolig	90,27	Nej	0
Foder/malkestald og lejeareal med dybstrøelse	Byzone	1384,47	Nej	0
Foder/malkestald og lejeareal med dybstrøelse	Samlet bebyggelse	842,21	Nej	0
Foder/malkestald og lejeareal med dybstrøelse	Enkeltbolig	112,71	Nej	0
Kalvehytter	Byzone	1383,87	Nej	0
Kalvehytter	Samlet bebyggelse	847,53	Nej	0
Kalvehytter	Enkeltbolig	132,10	Nej	0
Ny ungdyrstald i eksisterende halmlade	Byzone	1385,17	Nej	0
Ny ungdyrstald i eksisterende halmlade	Samlet bebyggelse	853,79	Nej	0
Ny ungdyrstald i eksisterende halmlade	Enkeltbolig	149,61	Nej	0

Tabel 10. Placering af staldanlægget i forhold til omkringliggende beboelse.

Geneafstanden fra bedriftens staldanlæg er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Produktionen i de eksisterende kostalde samt den nye ungdyrstald, som indrettes i halmladen er vurderet som en samlet enhed.

Vurderingen er foretaget efter: "Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug" FMK's vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde 2. udgave maj 2002.

Områdetype	model	Ukorrigeret	Genekriterie
------------	-------	-------------	--------------

		geneafstand [m]	overholdt?
Byzone	Ny	222,81	ok
Samlet bebyggelse	Ny	140,06	ok
Enkelt bolig	Ny	70,46	ok

Tabel 11. Resultat af lugtberegning.

Genekriteriet er i alle 3 tilfælde overholdt, da der ikke er nabobeboelser/byzone inden for 1,2 gange geneafstanden.

4.5. Ammoniakemission

Efter udvidelsen forventes den samlede ammoniakemission fra anlægget at være 2.316,7 kg N pr år, hvilket er en forøgelse på 348 kg N pr år i forhold til nudrift.

Da der ligger § 3 beskyttede mose, rigkær og surt overdrev, som er næringsstoffølsomme, inden for 1.000 meter fra staldanlægget, er der foretaget ammoniakdepositionsregninger på det nærmeste område. Beregningerne viser, at der er merdeposition af ammoniak på det nærmeste naturområderne (surt overdrev) på 0,05 kg N/Ha, og en samlet deposition på 0,3 kg N/Ha.

Fordelingen af det samlede ammoniaktab fra staldanlægget er vist tabel 12.

Kilde	Kg N
Emission fra stalde omfattet af kravet, men ingen ændring	1068,5
Emission fra stalde omfattet af kravet og med ændring	315,8
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning	108,8
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning	823,6
Samlede ammoniaktab	2316,7
Merdepositionen	348,0

Tabel 12. Beregning af det samlede ammoniaktab.

Det generelle krav om 15 % reduktion af ammoniaktabet fra stalde og opbevaringslagre er opnået ved at der i "foder/malkestald" med malkekøer etableres skrabe anlæg på spaltegulve ved foderbordene.

4.6. Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet

Dyreholdet består af en økologisk malkekvægbesætning på 200 årskøer (tung race), 170 kvier (65,4 DE), 56 småkalve (11,2 DE), sammenlagt 311,9 DE.

Skematisk kan den samlede årlige husdyrgødningsproduktion på ejendommen opgøres således:

Dyrehold	Produceret husdyrgødning			
	Årsdyr	DE	Gylle [m ³]	Dybstrøelse [m ³]
Malkekvæg	200	235,30	2775	2400
Kvier + småkalve	226	76,61	832	720
Total	426	311,91	3607	3120

Tabel 13. Den samlede årlige husdyrgødningsproduktion.

I den økologiske produktion er dyrene på græs en stor del af året og afsætter derfor en stor del af husdyrgødningen direkte i marken.

4.6.1. Opbevaringsanlæg

Husdyrgødningsproduktionen opbevares i ejendommens gylletanke på Tømmerbyvej 53, samt dybstrøelse i markstak.

Anlæg	Årstal for opførelse	Kapacitet Tons	Fast overdække
Gylletank	1999	2.500	Nej
Gyllekanaler langs gangareal		500	Nej

Tabel 14. Opbevaringsanlæg for husdyrgødning.

Ud over den producerede mængde husdyrgødning opsamles overflade vand fra ensilageplads til gyllebeholderen. Den samlede opbevaringskapacitet af husdyrgødning kan ses i nedenstående tabel.

	Fast husdyrgødning [m ³ /år]	Flydende husdyrgødning [m ³ /år]
Produktion i alt	3120	3.607
Til opbevaring		3.607
Vandtilførsel		780
Til opbevaring i alt		4.387
I kravperioden 7 måneder		2.559
Kapacitet	500	3.000
Kapacitet i tid	ok	8,2 måneder

Tabel 15. Opgørelse af opbevaringskapacitet.

Opbevaringskapaciteten af flydende husdyrgødning er opgjort til 3.000 m³, hvilket inklusiv opsamling af regnvand svarer til 8,2 måneders opbevaringskapacitet. Den nødvendige kapacitet er 2.559 m³ gylle (7 måneder da flere af dyrene er udegående) beregnet på grundlag af kravene til udnyttelse af husdyrgødning gældende pr. 1. august 2002. Spildevand fra staldrengøring (400 m³) og fra maskinvask ude mm. (380 m³) ledes til gylletanken og er indregnet i samlet volumen af flydende husdyrgødning.

Opbevaringskapaciteten for fastgødning er 500 tons. Der produceres årligt 3120 tons dybstrøelse som enten køres direkte ud på udbringningsarealerne eller opbevares i markstak.

Ensilage opbevares i køresiloer nord for staldene

4.7. Indretning og drift

Bedriften drives økologisk, I forbindelse med udvidelsen ombygges den eksisterende halmlade delvis til ungdyrstald med dybstrøelse med plads til 130 store kvier. Køerne er udegående i sommerhalvåret.

Den resterende del af halmladen bibeholdes som lade.

Den gamle stald ved vejen er med dybstrøelse og 24 kalve og 40 kvier/stude. Kalvene og kvierne/studene er udegående i henholdsvis 1 og 3 måneder af året.

Småkalve holdes i kalvehytter med dybstrøelse med fast bund og med afløb til gyllebeholder.

Den eksisterende stald til malkekvæg indeholder foder-/malkestalden. Stalden er indrettet med dybstrøelse og spaltegulv med skrabeanlæg på gangarealet. Efter udvidelsen indeholder dette staldafsnittet 162 malkekøer. Køerne er udegående i 4 måneder om året.

Den eksisterende ungdyrstald fra 1999 er indrettet til 38 ungdyr på dybstrøelse, som er udegående 4 måneder om året.

Fodersammensætningen tilpasses løbende afhængig af bl.a. udbytte og kvalitet af grovfoder. Der føres logbog for gylletankene. Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.

Foder og malkeanlæg efterses jævnligt for at sikre optimal funktion. Gyllebeholdere og rør efterses jævnligt, og vil som minimum kontrolleres ved gyllebeholderkontrollen hver 10. år.

Der laves obligatoriske mark- og gødningsplaner med følgende gødningsregnskab

Drikkevandsinstallationer kontrolleres jævnligt for at undgå unødigt spild. Vaskevand fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.

Døde dyr håndteres efter gældende lovgivning og afhentes af DAKA.

Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.

4.7.1. Råvarer og energiforbrug

Type	Placering/Opbevaring	Forbrug
Diesellole til traktorer mv.	Olietank på 1800 l	15.000 l
Spildolie	Bakkeopsamling og opbevares på betongulv i maskinrum	30 l
Foder	Ensilage opbevares i køresiloer nord for staldene, derudover opbevares der foder i laden	
Kemikalier til rengøring	Depotrum med fast gulv	
Elforbrug		95.000 kWh
Drikkevand og vaskevand (drift)		7.000 m ³

Tabel 16. Samlet forbrug af olie og råvarer.

Alle staldanlæg er med naturlig ventilation. Dette medfører en væsentlig strømbesparelse i forhold til et staldsystem med mekanisk ventilation.

Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende. Derudover er logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg indrettet så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Der er installeret jordvarmeanlæg kombineret med varmegenvinding fra mælken.

4.7.2. Vandforsyning

Ejendommen er tilkoblet et Ellisbøl vandværk som ligger 2 km mod syd.

Efter udvidelsen anslås et vandforbrug på 7.000 m³ pr. år.

Det anslås, at 86 % heraf bruges til drikkevand og drikkevandsspild, og de resterende 14 % anvendes til rengøring af malkeanlæg, stald, maskiner, personale faciliteter og bolig.

Forbruget af vand til vask af markredskaber skønnes at være ca. 380 m³ pr. år og vaskevand til stald og malkemaskiner udgøre 400 m³ pr. år. Der er et mindre vandforbrug til toilet og bad tilknyttet staldanlæggene ca. 50 m³ pr. år. Forbruget til privat bolig er 170 m³ pr. år.

Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malestald.

Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Vandforbruget registreres, så eventuelle lækager kan identificeres og repareres hurtigst muligt.

4.7.3. Ventilation

Der er naturlig ventilation i kostald og ungdyrstald.

4.7.4. Støj

Støjkilderne er:

- Højtryksrensere og kompressorer i forbindelse med malkning og rengøring
- Korntørringsanlæg i høstperioden
- Korn- og fodertransportsystemer som benyttes ved indtransport af foder
- Markarbejde
- Husdyrenes lydafgivelse
- Transport til og fra ejendommen

Følgende støjkilder er daglige:

Transport til og fra virksomheden i forbindelse med den daglige afhentning af mælk, derudover er der daglig transport i forbindelse med håndteringen af gødningen. Støj fra dyr og i forbindelse med malkning og rengøring. Malkningen foretages 2 gange dagligt af en varighed på 2 timer.

Følgende støjkilder optræder ugentligt:

Transport af foder til anlægget

Følgende støjkilder optræder på bestemte tidspunkter af året:

Der vil være ca. 250 transporter relateret til gylle gødningstransport samt flere transporter som er relateret til markarbejdet. Der er spidsbelastning omkring perioder, hvor der køres gylle/ dybstrøelse ud, og i forbindelse med høst og bjergning af grovfoder. Disse transporter kan foregå få dage om året. Derudover kan der i forbindelse med høst forekomme støj fra korntørringsanlægget.

4.7.5. Fluer/rotter mm.

Forekomst af fluer og rotter bekæmpes i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse. Generel forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr udøves ved at holde ryddeligt og vedligeholde bygninger, for derved at begrænse indtrængen og opformering af skadedyrene.

Bekæmpelse af fluegener sker bl.a. ved at opretholde bedst mulig hygiejne ved fodrelagre og udfodringssteder, for derved at undgå opformering. Ved behov iværksættes en aktiv fluebekæmpelse.

Rotteforebyggelse praktiseres ved at vedligeholde staldanlæg og foderlager så muligheden for invasion af rotter begrænses. Ved problemer med rotter kontaktes kommunens ordning for rottebekæmpelse.

Bygningerne skal generel sikres mod etablering af redesteder for skadedyr.

4.7.6. Transport

Tidsrum for transporter:

Levering af foderprodukter ca. 52 gange årligt

Levering af fyringsolie ca. 9 gange årligt

Dyretransport fra anlægget ca. 17 gange årligt

Transporter af husdyrgødning ca. 250 gange årligt: mellem kl. 08.00 og 18.00.

Mælkeafhentning: foregår typisk om morgenen.

Afgrødetransporter fra anlægget er ikke opgjort men i forbindelse med høst vil der være en del kørsel til anlægget

Fast husdyrgødning:

På Tømmerbyvej 53 produceres der fast husdyrgødning 3120 m³/år. Al fast husdyrgødning, der ikke umiddelbart udbringes på mark oplagres i markstak.

Ejendommens beliggenhed i forhold til markerne bevirker, at tilkørsel til anlægget kan ske ad mindre biveje udenfor decideret bymæssig bebyggelse. For at komme til de vestlige marker er det nødvendigt at krydse Gl. Ålborgvej (vej nr. 569).

4.7.7. Spildevand

Ved staldrensning er der et vandforbrug på ca. 400 m³ vand, samt et forbrug til maskinvask ude på 380 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder. Før udvidelsen svarer dette til et årligt forbrug på 480 m³ og efter udvidelsen til 780 m³ pr år.

Der er ikke spildevand i forbindelse med rengøring af mælketank og malkeanlæg da vaskevandet genanvendes til vask af malkestald.

Sanitært spildvand fra driftsbygningerne udgør ca. 50 m³, derudover er der 170 m³ spildvand fra bolig. Dette spildevand udledes til offentlig kloak.

4.7.8. Affald

Erhvervsaffald skal afleveres i henhold til kommunens regulativ for herfor.

Nedenstående tabel beskriver opbevaring og bortskaffelse af affald fra ejendommen.

Affaldstype	Opbevaring	Bortskaffelse
Døde dyr	Overdækket	DAKA
Landbrugsplast	-	I/S MOK
Emballage	Container	Daglig renovation/Kommunal ordning
Spildolie	Tønde på fast bund	Kommunal ordning (I/S MOK)
Kemikalierester		Kommunal ordning (I/S MOK)

Tabel 17. Erhvervsaffald: Opbevaring og bortskaffelse.

Bedriftens bortskaffelse af affald registreres på affaldsstamkort, desuden bortskaffes så meget affald så vidt muligt til genbrug.

4.7.9. Støv

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med kørsel til og fra ejendommen samt under jordbearbejdning, høst og foderhåndtering.

Der vil især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer.

4.7.10. Egenkontrol

Egenkontrollen på ejendommen består bl.a. i at føre journal over følgende:

- Forbrug af energi
- Forbrug af vand
- Forbrug af foder og andre hjælpestoffer
- Kontrol af flydelag
- Kontrol i forbindelse med mælkeproduktionen, herunder rengøring af udstyr som har direkte kontakt med mælken.
- Med Driftsuheld, som kan forårsage påvirkninger af det ydre miljø
- Udarbejdelse af mark- og gødningsplaner
- Logbog over flydelag på gyllebeholdere

4.7.11. Risici

Redegørelse for mulige uheld:

1. Gyllebeholder springer læk

- Med eget materiel søges udbredelse af udslip så vidt muligt begrænset.
- Falck/Beredskabsstyrelsen og eventuelt slamsuger tilkaldes.
- kommune orienteres.

2. Uheld ved gylleudbringning

- Med eget materiel søges udbredelse af udslip så vidt muligt begrænset.
- Falck/Beredskabsstyrelsen tilkaldes
- Kommune kontaktes.

Et eventuelt uheld i forbindelse med pumpning af gylle eller lækager vil næppe forurene søer/vandløb, da afstanden til disse er stor.

3. Brand kan opstå som følge af fejl i elinstallationer, eller åben ild (f.eks. svejsning) nær brandbare materialer. Der kan være risiko for udslip af giftige stoffer under brand.

- Det sikres, at miljøskadelige stoffer ved udslip ikke kan løbe til afløb med forbindelse til dræn og vandløb.

Minimering af risiko for uheld:

Når pumpeanlægget fra gylletanken ikke anvendes, sikres det, at pumpeudstyr ikke peger udenfor gylletanken eller pumpen afmonteres

Gylleudslip søges undgået ved jævnlig inspektion af gyllebeholdernes tilstand og gyllesystemets pumpeanlæg. Gylletankene er tilmeldt 10-års beholderkontrol.

Uheld i forbindelse med håndtering af pesticider er ikke til stede, da ejendommen drives økologisk.

Brand søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler, samt undgå brug af åben ild nær brandbare materialer og væsker.

Miljøbelastende kemiske stoffer som brændstof, olie og spildolie opbevares efter lovens forskrifter på betongulv uden afløb.

4.7.12. Anvendt BAT

De anvendte BAT- teknologier på ejendommen i forhold til staldteknologi, foder, energi og vand, opbevaring af husdyrgødning, og udbringning af husdyrgødning er beskrevet efterfølgende.

Opbevaring og udbringning af husdyrgødning

I henhold til BREF-dokumentet er BAT for opbevaring af svinegylle (her også kvæggylle) at have en stabil beholder, der kan modstå påvirkningen ved maksimal mængde og som er tæt og beskyttet mod tæring. BAT er endvidere at gylle først omrøres lige før tømning i forbindelse med udbringning samt at tanken overdækkes med fast låg eller flydelag.

Der er anvendt følgende BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning:

- Der er konstant flydelag på gyllen. Efter omrøring/udkørsel kontrolleres, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tanken er etableret et flydelag.
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Gylletanken tømmes en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Gylletanken er en stabil og tæt beholder.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Opbevaring af husdyrgødning registreres jævnligt.
- Dybstrøelse opbevares i markstak jf. Regler for opbevaring.

Ifølge referencedokumentet er det BAT at tilpasse den udsprede gødningsmængde med arealet og afgrødernes behov; undgå at udbringe på oversvømmet, snedækket eller vandmættet jord; samt udsprede gødningen umiddelbart før afgrødernes maksimale vækst og næringsstof optag forekommer.

Det vurderes at bedriften opfylder BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning, på følgende punkter:

- Udbringning af husdyrgødning på optimale tidspunkter.
- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov.
- Markdriften optimeres med henblik på størst mulig udnyttelse af kvælstof.
- Med hensyn til udbringning af husdyrgødning nedbringes al husdyrgødning på sort jord umiddelbart efter udbringning.

Foder

Det er BAT for svine- og fjerkræbrug at sikre effektiv fodring gennem sammensætningen af foderet, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet. Disse tiltag kan tilsvarende anvendes i kvægbesætninger. På ejendommen ønsker ejeren at benytte egen produktion af grovfoder. Der anvendes følgende BAT i forhold til foder:

- Udarbejdelse foderplaner, med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.
- Der tages analyse af grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Vand- og energiforbrug

Det er generelt BAT for intensive husdyrbrug, at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering og reparation af lækager. I henhold til BREF-dokumentet er det også BAT at installere energibesparende belysning og benytte varmegenindvinding. Der anvendes følgende BAT i forhold til energi og vandforbrug:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vaskevand fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkemaskine.
- Kostald og ungdyrstald er indrettet med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Vakuumpumpen i malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandedanlæg er indrettet så afstanden giver færrest mulige drifttimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Management

Der er ikke ansat medarbejdere på ejendommen.

Staldteknologi

I henhold til BREF-dokumentet er BAT for kvægstalde, præfabrikerede drænedede gulve, eller forsøringsanlæg. På ejendommen anvendes dybstrøelse i følgende stalde: den gamle stald ved vejen, eksisterende ungdyrstald, kalvehytterne samt ny ungdyrstald som etableres i eksisterende halmlade. I foder/malkestald er der spaltegulv med skraber på gangarealet, lejearealet er med dybstrøelse. Der anvendes følgende BAT i forhold til staldteknologi:

- Der er spaltegulv ved køernes foderbord med skrabeanlæg, hvorved gulvet holdes hygiejnisk og ammoniak fordampningen reduceres. Der skrubes hver anden time.
- Staldene er opbygget efter princippet om adgang til afgræsning, hvilket i varme perioder betyder, at lugt og ammoniak er mindre koncentreret.

Desuden lever staldindretning op til økologiske regler/principper og der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer der giver den mindst mulige miljøbelastning. Da ansøger er økolog, indebærer det at sædskifte og husdyrgødningsanvendelse (herunder DE/ha) medfører en lav kvælstofbelastning af vandmiljøet.

Alternative muligheder inden for staldteknologi

Der er følgende staldteknologier tilgængelige

- Forsuring

- Præfabrikerede drænedede gulve
- Skraber ovenpå spaltegulve

I staldafsnittet i gangareal i foder/ malkestald er der delvis spaltegulv og derfor er forsuring af gyllen BAT, (teknologien er dog fravalgt se begrundelse i efterfølgende afsnit). I de resterende staldafsnit er der dybstrøelse på hele arealerne, hvilket resulterer i at forsuring ikke er BAT. De præfabrikerede drænedede gulve er heller ikke en BAT, da det ville kræve en renovering af gulvene i alle staldene.

Forsuring:

Der installeres ikke forsurationsanlæg idet anlægget vurderes dyrt og energikrævende i drift, og der er allerede med øvrige tiltag opnået reduktion i ammoniakemissionen. Da ammoniakfordampningen generelt er lav i lagertankene vil værdien af forsuring her være stærkt begrænset. Det er dermed ikke rentabelt at installere forsurationsanlæg. Gylleforsuring er desuden fravalgt på grund af risiko for lugtgener. Erfaringer med forsurationsanlæg fra andre ejendomme har vist, at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Idet ejendommen ikke er placeret i umiddelbar nærhed af sårbar natur og ammoniakreduktion kan opfyldes på anden vis, fravælges risikoen for forværrede lugtgener i forhold til nærliggende naboer/samlet bebyggelse/byzone. Desuden er det ikke tilladt at benytte forsurationsanlæg i en økologisk produktion.

Alternative muligheder indenfor opbevaring af husdyrgødning:

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning. Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer, at der altid er minimal emission af ammoniak.

4.7.13. Foranstaltninger ved ophør af husdyrbruget

Ved virksomhedsophør rengøres stalde og gyllekummer tømmes. Hvis gyllebeholdere ikke skal anvendes, tages disse ud af drift som beskrevet i 10-årsbeholderkontrollen.

Bygningerne tømmes og rengøres, og alternativ anvendelse vurderes. Det sikres, at skadedyr ikke får mulighed for at etablere sig i bygningerne.

5.Vurdering af landbrugets miljøbelastning

5.1. Beliggenhed af staldanlæg

Ejendommen er beliggende i landzone i primært landbrugsområde som vist på kortbilag.

Afstandskravene i § 6 og § 8 i husdyrloven er overholdt jf. de angivne afstande i tabel 2 og 3 og afsnit 4.1.

Afstanden fra ejendommens staldanlæg og gyllebeholder til eksisterende byzone eller samlet bebyggelse er henholdsvis ca. 1450 m (Frøstrup) og 850 m.

Det er kommunens vurdering, at placeringen af staldbygningerne og anlæg til opbevaring af husdyrgødning overholder gældende afstandskrav til beboelse, samlet bebyggelse og bymæssig bebyggelse.

Det vurderes desuden, at der er en minimal risiko for forurening af vandløb, da det nærmeste vandløb ligger mere ned 300 m fra staldanlægget.

Det er kommunes vurdering, at udvidelsen ikke har væsentlig indflydelse på kultur og miljømæssige værdier i området, se også afsnit 5.2.5.

5.1.1. Hydrologiske forhold

Ud fra joardartskort vurderes jordbunden i området hovedsagelig at bestå af fint sand, dog er området omkring selve bedriften mere præget af eller grovsandet jord. Afstanden fra terræn til grundvand forventes at være ca. 3 m. Grundvandets naturlige strømningsretning antages overvejende at være langsom fra nordvest mod sydøst.

Med grundlag i ovenstående vurderes der ikke at være risiko for forurening af vandindvindingsanlæg da disse ikke er beliggende i grundvandets strømningsretning.

5.2. Beliggenhed af arealer

Arealerne er beliggende i landzone i primært landbrugsområde som vist på kortbilag. Det er Thisted Kommunes vurdering, at arealerne kan drives som senere foreskrevet uden nævneværdige ændringer af beskyttelsesværdige naturområder i området eller gener for omkringboende naboer.

5.2.1. Harmoniarealer

Det samlede godkendte areal til udbringning af husdyrgødning udgør 218,8 ha.

Ved at drive ejendommen økologisk samt ved anvendelse af sædskifte som angivet i ansøgningen, vurderer Thisted Kommune, at der kan udsprede husdyrgødning svarende til 1,02 DE pr. ha på udbringningsarealerne uden nævneværdig påvirkning af omkringliggende naturarealer.

Der er stillet vilkår om, at arealer, der er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder skal være dækket af efterafgrøder i vinterhalvåret.

Til ejendommen hører yderligere 39,38 ha, hvor der er en uoverensstemmelse mellem den hidtidige anvendelse af arealerne og § 3 registreringen. Indtil der foreligger en afgørelse, om specifikt disse arealer, kan arealerne anvendes som hidtil og indgår i udspretningsarealet som angivet i ansøgningsmaterialet samt i overensstemmelse med gældende MVJ aftaler. Det drejer sig om arealerne 26-0, 26-7, 26-9, 25-3, 26-5, 26-4, 16-0, 15-0, 15-1, 15-2, 20-0 og 20-1, der afventer en afgørelse i Naturklagenævnet om hvorvidt arealerne kan anvendes til det ønskede sædskifte og som udspretningsareal for ejendommens husdyrgødning.

Hvis der af den grund kommer til at mangle udspretningsareal for husdyrgødningen skal der findes alternative udspretningsarealer eller andre afsætningskilder for den overskydende husdyrgødning.

Det er Thisted Kommunes vurdering, at drives arealerne som foreskrevet kan det ske uden væsentlige kvælstof- og fosformæssige påvirkninger af de omkringliggende beskyttede naturtyper.

Ansøger er økolog, hvilket indebærer at sædskifte og husdyrgødningsanvendelse medfører en forholdsvis lav kvælstofbelastning af vandmiljøet.

5.2.2. Beskyttelse af overfladevand

Bedriften drives økologisk hvilket indebærer, at der er etableret græs i en stor del af arealet. Den store græsandel i sædskiftet bevirker, at der opsamles en del af den kvælstof der ellers ville blive udvasket i vinterhalvåret. Ved anvendelse af sædskifte K2 og K13 bliver det maksimale dyretryk på bedriften 1,02 DE/ha.

Nitratudvaskningen fra arealerne er beregnet til at blive 49,50 kg N/ha, den maksimale tilladte udvaskning er på 83,80 kg N/ha. Det er Thisted Kommunes vurdering, at der ved anvendelse af sædskifte K2 og K13, er taget hensyn til at minimere nitratudvaskningen i mindre sårbare og meget sårbare nitratområder. Det vurderes ligeledes, at udvaskningen af kvælstof fra markerne ikke øges, og derfor vil grundvand, vandløb, søer eller fjorde ikke påvirkes nævneværdigt. Da projektet ikke medfører en forøgelse af næringsstofftilførslen, forventes det ikke at internationale naturbeskyttelsesområder påvirkes i et omfang, der vil kunne svække de arter eller naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for områderne.

Ejendommens udbringningsarealer afvander til Løgstør Bredning, som er udpeget som Natura 2000 område (EF-habitatområde nr. 16). Løgstør Bredning modtager vand fra et opland på 69.616 ha og 258,18 ha af ejendommens udbringningsarealer udgør således under 0,37 % af områdets opland. Løgstør Bredning er overbelastet med næringsstoffer. Næringsstoffudvaskningen fra denne produktion er ikke alene årsag til Løgstør Bredning

manglende opfyldelse af målsætningerne, men er sammen med andre produktioner årsag til manglende mål opfyldelse. Ejendommen Tømmerbyvej 53 vurderes der ikke, at have en væsentlig indflydelse på dette habitatområde.

Der foreligger i dag ikke et tilgængeligt beregningsværktøj, der kan vise den direkte belastning fra den ansøgte produktion på Natura 2000 området. Det må forventes, at de kommende års udarbejdelse af natur- og vandplaner vil give et bedre grundlag for vurderingen af den akkumulerede miljøbelastning af Løgstør Bredning. Imidlertid er beskyttelsen af Natura 2000 områderne indarbejdet i Husdyrloven gennem beskyttelsesniveauet i bilag 3 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug. Thisted Kommune vurderer, at denne beskyttelse er tilstrækkelig til at sikre at områdets udpegningsgrundlag ikke udsættes for en væsentlig negativ påvirkning.

Udbringningsarealerne 7-0 og 38-0 skråner 6-12 ° ned mod beskyttet eng/moseområde, som ligger op ad habitatområdet. Eng og moseområdet afvander via Lynge bæk direkte ned til Selbjerg Vejler. Udbringningsarealerne 39-0 og 4-0 skråner omkring 6 ° mod beskyttet eng. Engen afvander via Bundgaard Grøft og Tømmerby Fjord Kanal til Løgstør bredning. Udbringningsarealerne 63 og 64 ligger direkte opad Tømmerby Å, som ca. 1.000 m nedstrøms er en del af habitat- og fuglebeskyttelses område nr. 20. Åen er B2-målsat og er en del af udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Tømmerby Å er overbelastet med næringsstoffer og afvander via Tømmerby Å til Løgstør Bredning. Da udbringningsarealerne 38-0, 39-0, 4-0, 63 og 64 er omfattet af § 7 bufferzonekriterierne med nedfældning på sort jord og græs, vurderer Thisted Kommune, at der ikke er behov for yderligere tiltag for at beskytte de akvatiske naturområder.

5.2.3. Beskyttelse af grundvand

Beregninger af kvælstofudvaskningen for arealer beliggende i nitratfølsomme indvindingsoplande viser et fald i udvaskningen af kvælstof. Der er ikke arealer der grænser op til vandforsyningsboringer.

Der sættes vilkår til at arealerne der er beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder (85,41 ha) (1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 6-0, 7-0, 8-0, 9-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 17-0, 18-0, 37-0, 38-0, 40-0, 59, 59, 60, 61, 62, 22-1, 22-2, 22-3, 22-4, 23-1 og 26-7) skal være dækket af efterafgrøde i vinterhalvåret.

Der er ca. 2 m til grundvandet og jordteksturen er JB1 og JB2. Kommunen vurderer at udvidelsen ikke har indflydelse på kvaliteten af grundvandet i området.

Dele af udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme indvindingsoplande. Nitratudvaskningen fra disse arealer er beregnet til mellem 25-53 mg N/l, hvilket Thisted Kommune vurderer til at være acceptabel, da belastningen af de nitratfølsomme områder ved ansøgt drift er reduceret med 27-56 mg nitrat/l i forhold til nudrift.

5.2.4. Vurdering af fosforoverskud

Kravet om begrænsning af fosforoverskuddet overholdes ifølge ansøgningssystemet, så der stilles ikke krav om yderligere foranstaltninger for at reducere fosforudledningen.

Udbringningsarealerne er primært beliggende i fosforklasse 0, dog ligger 23,68 ha i fosforklasse 2. Kravet til fosforoverskud er overholdt ifølge beregninger i ansøgnings-systemet. Det planlagte sædskifte (K2 og K13) forventes at fjerne mere fosfor end der tilføres. Det er således Thisted Kommunes vurdering, at der ikke vil ske en øget P-ophobning i jorden.

Ved en undersøgelse af de topografiske forhold på ejendommens udbringningsarealer vurderer Thisted Kommune, at det er muligt at anvende de angivne udspretningsarealer med minimal risiko for erosion af jordpartikler og dermed afstrømning af fosfor til vandmiljøet. Det er dog muligt, at fosfortab kan ske gennem dræn, men da det kun er en mindre del af arealerne, der er drænet og disse arealer er JB1 eller JB2, vurderes dette til at have mindre betydning.

Erosion fra markerne kan bl.a. forebygges med hensigtsmæssigt sædskifte og jordbehandling. Thisted Kommunen vurderer, at opretholdes af de lovgivne beskyttelsesbræmmer langs vandløb et tilstrækkeligt til at beskytte vandløbene mod fosfortilførsel forårsaget af erosion fra landbrugsarealerne.

5.2.5. Vurdering af udbringningsarealernes indflydelse på naturarealer

Ved Tømmerby Kær findes næringsstoffølsom hedemose (200169984). På mosen findes den sjældne klokke-ensian og den fredede plettet gøgeurt. Tålegrænsen for hedemosen er 10-20 kg N/ha /år. Baggrundsbelastningen i Thisted Vejen Kommune er på 11 kg N/ha, hvilket bevirker, at den nedre tålegrænse for hedemosen kan være mindre overskredet. Den næringsstoffattige hedemose (200169984) er beliggende således, at dele af området grænser direkte op til udbringningsareal nr. 24-3 og 24-4. Arealerne dyrkes økologisk og naturarealerne er § 3 beskyttede, hvor der skal overholdes 2 m bræmmer som til søer og vandløb i øvrigt. Kommunen vurderer, at dette er tilstrækkeligt til bevarelse af hedemosen.

Nordvest for Bjerget ligger 2 ferske enge (200168934 og 200168932). Markerne 34-0, 35-0, 43-0 og Harald grænser alle op til den beskyttet eng/mose direkte ved Selbjerg Vejle, som er overbelastet med næringsstoffer. Udbringningsarealerne 34-0 og 35-0 er omfattet af § 7 bufferzonekriterierne, derfor vurderer Thisted Kommune, at der ikke er behov for yderligere tiltag for at beskytte naturområdet.

Sydøst for Hjardemål plantage findes § 3 beskyttet hede (200169188), som er næringsstoffølsom. Da udbringningsarealerne (se udbringningsarealer som er beliggende indenfor § 7 bufferzoner), som grænser op det beskyttede naturareal, er omfattet af § 7 bufferzoner, vurderer Thisted Kommune, at der ikke er behov for yderligere tiltag for at beskytte naturområdet.

Syd for Bredlund sø findes § 3 beskyttet hede (200169389) som er næringsstoffølsom med revling og hedelyng, klokkelyng, sandstar, blåtop. Da udbringningsarealerne, som grænser op det beskyttede naturareal er omfattet af § 7 bufferzoner, vurderer Thisted Kommune, at der ikke er behov for yderligere tiltag for at beskytte naturområdet.

Syd for Bredlund Sø findes § 3 fersk eng (200169026). Udbringningsarealerne 26-7, 26-4 og 26-0 er beliggende på den ferske eng. Området er beskrevet som en fersk eng med våde partier, som er domineret af mosebunke og kærtidse. Udbringningsarealerne er pt. omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, og samtidig i perioder været omlagt. Anvendelsen af disse arealer afventer en nærmere afgørelse. Dette gør sig gældende for arealerne 26-0, 26-7, 26-9, 25-3, 26-5, 26-4, 16-0, 15-0, 15-1, 15-2, 20-0 og 20-1.

Øst for Hjardemål plantage ligger hede (200169188), som er næringsstoffølsom og domineret af arter som revling, bølget bunke og star. Derudover forekommer der mosebølle, blåtop, klokkelyng, hedelyng og engelsk visse. Da udbringningsarealerne, som grænser op det beskyttede naturareal, er omfattet af § 7 bufferzoner, vurderer Thisted Kommune, at der ikke er behov for yderligere tiltag for at beskytte naturområdet.

Thisted Kommune vurderer, at driften af udbringningsarealerne ikke vil påvirke de øvrige § 3 beskyttede naturtyper, som grænser op hertil. Det vurderes endvidere, at de generelle regler omkring 2 m bræmmer ved vandløb er tilfredsstillende i forhold til minimering af påvirkning på det beskyttede vandløb (Kærup grøft, Vabegård bæk og Frøstrup grøft), der grænser op til udbringningsarealerne.

Der er registeret følgende rødlistede eller fredede arter i umiddelbar nærhed til udbringningsarealerne: Trane, engsnarre, plettet rørvagtel, sortterne, fjordterne, hedepletvinge, plettet gøgegurt og purpurgøgeurt. Desuden kan en række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV, have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på arealer på eller omkring landbrugsejendommens udbringningsarealer, se afsnit 4.2.5,

Thisted Kommune har ikke konkret kendskab til registrering af nogle af de nævnte arter på eller i nærheden af ejendommen eller på de pågældende udspretningsarealer. Kommunen vurderer derfor, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke vil have nogen negativ effekt på disse arter eller deres levesteder.

Udbringningsarealer beliggende i Natura 2000

En række af ejendommens udbringningsarealer er beliggende i Natura 2000 område nr. 16, som består af EF-habitatområde nr. 16, og EF-fuglebeskyttelse områder nr. 8, 12, 13, 19 og 20. Umiddelbart vest for ejendommen og ligger EF-fuglebeskyttelses område 20. Følgende udbringningsarealer ligger inden for dette område: 50, 51, 52, 53, 20-0, 20-1, 15-2, 16-0, 15-0, 15-1.

Øst for ejendommen (ca. 1500 m) ligger EF-fuglebeskyttelses område nr. 13. Følgende udbringningsarealer ligger indenfor dette område: Gunnar, Harald, 31-0, 32-0, 33-0, 34-0, 35-0, 42-0 og 43-0.

Markerne 15-0 og 16-0 er beliggende ned mod habitatnaturtyperne rigkær og overdrev, som er en del af udpegningsgrundlaget for habitatområde nr 16. Rigkæret og det sure overdrev er tidligere er beskrevet i afsnit 4.2.5. Thisted Kommune vurderer, at habitatnaturtyperne administreres efter skærpede krav svarende til § 7 i husdyrloven, dermed bliver arealerne 15-0 og 16-0 underlagt kriterierne for nedfældning på sort jord og græs. Herefter vurderer Thisted Kommune, at beskyttelses-niveauet for rigkæret og overdrevet er tilstrækkeligt.

Udbringningsarealerne 34-0, 35-0, og 43-0 er beliggende direkte ned mod habitatområde og fuglebeskyttelses området ved Selbjerg Vejler. Selbjerg Vejler er overbelastet med næringsstoffer. Da arealerne 34-0 og 35-0 er beliggende indenfor bufferzonen af § 7 ifølge husdyrloven, er disse underlagt kriterierne for nedfældning på sort jord og græs. Thisted Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet for Selbjerg Vejler er tilstrækkeligt.

Thisted Kommune vurderer, at driften på udbringningsarealerne kan foregå, således at Natura 2000 området ikke belastes.

Udbringningsarealer beliggende indenfor § 7 bufferzonerne

Udbringningsarealer som ligger helt eller delvist inden for bufferzone afkastet af § 7 beskyttet natur: 6-0, 10-0, 11-0, 12-0, 13-0, 14-0, 17-0, 18-0, 21-0, 21-1, 21-2, 22-0, 22-1, 22-2, 22-3, 22-4, 23-0, 23-1, 24-0, 24-3, 24-4, 24-5, 25-3, 25-4, 25-5, 26-0, 26-1, 26-2, 26-4, 26-5, 26-7, 26-9, 34-0, 35-0, 36-0, 37-0, 38-0, 39-0, 40-0, 41-0, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66 og 68.

Thisted Kommune har vurderet, at der sure overdrev (360027331) og rigkær (360027330) som er beliggende sydvest for anlægget skal administreret efter skærpede krav svarende til § 7 i Husdyrloven, hvilket bevirker, at yderligere udbringningsarealer ligger helt eller delvist inden for bufferzoner: 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 5-0, 8-0, 9-0, 16-0, 20-1, 20-0, 15-0, 15-1, 15-2, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57 og 58.

Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning på arealer, som er beliggende i bufferzone afkastet af § 7 beskyttede naturområder.

Thisted Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt med yderligere foranstaltninger, for at beskytte § 7 beskyttede naturområder beliggende i forbindelse med udbringningsarealerne, og at driften på udbringningsarealerne kan foregå således, at naturområderne ikke overbelastes med næringsstoffer.

5.3. Landskabelige hensyn

Ved en undersøgelse af kort over diverse beskyttelsesværdige landskaber og naturtyper vurderes det, at ombygningen af den eksisterende halmlade til ungdyrstald ikke påvirker de forskellige landskaber og naturtyper i området væsentlig. Afstandskrav til fortidsminder og kirker er overholdt. Arealerne omkring staldanlægget eller arealer anvendt til udspredding af husdyrgødning er desuden ikke omfattet af fredninger af nogen art.

Baseret på ovenstående vurderer Thisted Kommune, at der ikke sker væsentlige landskabelige ændringer ved en udvidelse af produktionen.

5.4. Lugt fra stalde og opbevaringsanlæg

På grundlag af den oplyste produktionsstørrelse sammenholdt med ejendommens beliggenhed er der foretaget en vurdering af staldlugtemissionen og dens eventuelle

påvirkninger hos omboende. Udvidelsen af dyreholdet i staldene betyder samtidig, at genegrænsen øges. Efter udvidelsen er lugtgenekriterierne er overholdt for både byzone, samlet bebyggelse og enkelt beboelse.

Det forudsættes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser om udbringning af gylle og tæt flydelag på gyllebeholderne overholdes.

Det forventes, at der kan opstå lugtgener i området i forbindelse med pumpning og omrøring af gylle samt udkørsel af gylle.

På baggrund af ovenstående beregninger vurderer Thisted Kommune, at udvidelsen ikke vil medføre uacceptable lugtgener for omkringboende.

5.5. Ammoniakemission

Produktionen er omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav på 15 % fra stald og lager, som gælder i 2007 jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. Gennem beregningen i ansøgningssystemet er det godtgjort, at kravet er opfyldt. Kravet er opfyldt ved at etablere skrabearealer på spaltearealet ved foderbordene i malke/foderstald.

Ændringen af produktionen giver en forøget ammoniakemission på 315,80 kg ammoniak pr. år fra staldanlæg og opbevaringslagre.

Det nærmeste § 7 beskyttede naturområde ligger ca. 1.300 m i øst for staldanlægget, og der er derfor ikke udregnet ammoniakdepositionen til dette naturområdet. Thisted Kommune vurderer, at ammoniakemissionen fra ejendommens ikke påvirker de omkringliggende § 7 beskyttede naturområder.

Merdepositionen af ammoniak på § 3 beskyttede naturområder beliggende mindre end 1.000 m fra staldanlægget er beregnet igennem ansøgningssystemet. Depositionen af ammoniak er beregnet for et surt overdrev, som ligger 430 m sydvest for staldanlægget. Det sure overdrev er en del af EF-habitatområde nr. 16, og er en del af udpegningsgrundlaget for området. Det sure overdrev er beskrevet som artsrige og følsomt overfor gødskning. Jf. DMU er tålegrænsen for ammoniak deposition på surt overdrev 10-20 kg N/ha/år, hvor den øverste ende af intervallet er ved tilstrækkelig afgræsning. Beregningerne viser, at merdeposition på det sure overdrev er 0,05 kg N/ha og total deposition fra ejendommen er 0,3 kg N/ha.

På grundlag af størrelsen af det sure overdrev vurderer Thisted Kommune, at det skal administreres efter skærpede krav svarende til § 7 beskyttelse efter Husdyrloven, hvilket betyder at anlægget skal overholde afskæringskriterierne og, at der etableres bufferzone i en radius af 1.000 m fra det sure overdrev, hvor flydende husdyrgødningen skal nedfældning på sort jord og græs (jf. figur 2).

Ca. 575 m sydvest for ejendommen ligger et § 3 beskyttet rigkær. På rigkæret findes der sjældne og delvis fredede arter som hjertegræs, kødfarvet gøgeurt og purpurgøgeurt. Thisted Kommune vurderer derfor, at rigkæret ligeledes skal administreres efter skærpede krav svarende til § 7 i husdyrloven og at anlægget skal overholde afskæringskriterierne. Ammoniakdepositionen fra Tømmerbyvej 53 på rigkæret, er ikke

bestemt men da afstanden mellem rigkæret og ejendommen er større end afstanden mellem det sure overdrev og staldbygningerne må ammoniakdepositionen være mindre end 0,3 kg N/ha/år, og merdepositionen er mindre end 0,05 N/ha/år. Tålegrænsen for rigkæret er 15-25 kg N/ha /år. Thisted Kommune vurderer derfor, at merbelastningen med ammoniak ikke vil påvirke rigkæret væsentligt.

830 m nordøst for ny ungdyrstald ligger en mose (200170531). På mosen er der i 1993 blevet registreret arter som gul iris, kær-fladbælg og engblomme). Engblommen kræver lysåbne områder for at kunne gro, og den er derfor følsom overfor tilgroning. Der er ikke lavet ammoniak depositionsberegninger til mosen da denne ligger væsentlig længere fra stalden end det sure overdrev (se overstående). Efter besigtigelse af området 10/7- 2009 vurderer Thisted Kommune, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af den § 3 beskyttede mose. .

Det vurderes endvidere, at de øvrige § 3 naturområder og de beskyttede vandløb som er beliggende i nærheden af ejendommen ikke vil blive påvirket væsentligt af udvidelsen.

Kommunen vurderer samlet, at emissionen af ammoniak fra staldanlægget ikke har en størrelse, der har væsentlig indflydelse på de § 3, § 7 eller Natura 2000 udpegede naturområder.

5.6. Dyrehold, husdyrgødning og opbevaringskapacitet

Det er Thisted Kommunes vurdering, at husdyrgødningen fra dyreholdet kan håndteres uden at give anledning til en væsentlig forøgelse af miljøbelastningen i området. For at opfylde husdyrbekendtgørelsens harmonibestemmelser for økologisk kvæghold må der maksimalt være 1,4 DE pr. ha. Ved anvendelse af sædskifte, som det er angivet i ansøgningsskemaet, er det kommunens vurdering, at der kan udsprede 1,02 DE/ha samtidig med at kravene til beskyttelse af overfladevand for nitrat opfyldes.

5.6.1. Opbevaringsanlæg

Der er på ejendommen opbevaringskapacitet til gylle på 8,2 måneder med den beskrevne produktion. I henhold til Husdyrbrugsbekendtgørelsen er kravet om opbevaringskapacitet på kvægbrug, hvor dyrene går ude i sommerhalvåret på 7 måneder, og kravet om overholdt. Dybstrøelse bringes direkte ud på udbringingsarealerne eller lægges i markstak.

Thisted Kommune vurderer, at husdyrgødningen kan udbringes, så kravet til udbringningstidspunkter og kvælstofudnyttelsen opnås.

5.7. Indretning og drift

Det er Thisted kommunes vurdering, at drives ejendommen efter god landmandspraksis, vilkårene i denne godkendelse samt gældende miljøbeskyttelseslovgivning, vil udvidelsen af malkekvægproduktionen ikke bevirke væsentlige gener for det omgivende miljø.

5.7.4 Støj

Støjkilder på ejendommen er:

- Højtryks rensere og kompressorer i forbindelse med malkning og rengøring
- Korn tørringsanlæg i høstperioden
- Korn- og fodertransportsystemer som benyttes ved indtransport af foder
- Husdyrenes lydavgivelse
- Brug af traktorer og andre maskiner
- Transport til og fra ejendommen

Thisted Kommune vurderer, at produktionen kan foregå uden væsentlige støjgener for de omkringboende.

5.7.6 Transport

Det forventes at der vil ske en forøgelse af belastningen af offentlige veje i forhold til den nuværende drift. Antallet af transporter ændres kun i mindre grad og vedrører kun gyllegødningstransporter. Det forventes, at merbelastningen er rimeligt i et landbrugsområde. Thisted Kommune vurderer, at transporterne vil kunne ske uden trafikale gener.

5.7.8 Affald

Der er stillet vilkår om krav til aflevering og opbevaring af affald samt krav til dokumentation for korrekt aflevering. På den baggrund vurderer Thisted Kommune, at håndteringen af affald hermed foregår miljømæssigt forsvarligt.

5.7.9 Støv

Der kan forekomme støvgener i forbindelse med driften af ejendommen samt fra landbrugsarealer, f.eks. i forbindelse med jordbearbejdning, høst og foderhåndtering. Der vil især i tørre perioder forekomme støv fra ejendommen ved færdsel med køretøjer. Støv, der fremkommer ved kørslen, skal minimeres ved hensynsfuld kørsel. Den væsentligste støvmængde vil have en tyngde, så den afsættes inden for en begrænset afstand fra bygningerne.

Thisted Kommune vurderer, at der ikke vil forekomme nævneværdige støvgener fra ejendommen.

5.7.11 Risici

Thisted Kommune vurderer, at der ved gennemførelse af diverse egenkontroller og foranstaltninger er foretaget de nødvendige forholdsregler for at minimere risici i forbindelse med gyllehåndtering og driftsuheld på bedriften i øvrigt.

5.7.12 Vurdering af BAT

Thisted Kommune vurderer, at der ikke er anvendt BAT med hensyn til staldteknologi i forbindelse med ombygningen af laden til ny ungdyrstald, i ungdyrstalden vil der blive benyttet dybstrøelse, et underlag som benyttes i alle de andre stalde, med undtagelse af gang arealerne i staldafsnittet foder/malkestald. BAT indenfor staldteknologi er for kvæg enten præfabrikerede dræned gulve eller forsøringsanlæg. Præfabrikerede dræned gulve og forsøringsanlæg, som er BAT-teknologier er ikke relevante løsninger ud fra proportionalitetsprincipperne. Da dette vil kræve en fuldstændig reovering af allerede eksisterende staldsystemer baseret på dybstrøelse, hvilket vil være en uforholdsmæssig stor omkostning.

I gangarealerne i staldafsnittet foder/ malkestald hvor der er delvis spaltegulv, er forsuring BAT.. Der installeres ikke forsøringsanlæg idet anlægget vurderes dyrt og energikrævende i drift og der er allerede med øvrige tiltag opnået reduktion i ammoniakemissionen, da der er tale om en stalddtype med spaltegulv og skraber. Da ammoniakfordampningen generelt er lav i lagertankene vil værdien af forsuring her være stærkt begrænset. Det er dermed ikke rentabelt at installere forsøringsanlæg.

Staldsystemerne med dybstrøelse på hele arealet tager mere hensyn til dyrevelfærd end BAT. Foder/malkestald lever derfor kun delvist op til BAT. Da ejendommen drives økologisk med dyrene på græs en stor del af året accepteres dette staldsystem af kommunen.

Thisted Kommune vurderer, at der ved senere gennemgribende reoveringer eller udvidelser skal følges de gældende regler for BAT.

Thisted Kommune vurderer, at husdyrbruget på Tømmerbyvej 53 lever op til BAT i forhold til følgende områder: Opbevaring af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, management, vand og energi og foder.

BAT inden for foder er overholdt, da der udarbejdes foderplan i samarbejde med konsulent og der benyttes den nyeste viden indenfor kvægfodring. Der tages i den forbindelse analyser af grovfoderet, således foderplanen kan afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Udbringningen af husdyrgødning overholder BAT, da der udarbejdes af mark- og gødningsplaner, med følgende gødningsregnskab i samråd med planteavlskonsulent, med henblik på maksimal udnyttelse af næringsstofferne. Desuden sker udbringning af husdyrgødning på optimale tidspunkter i forhold til både næringsstofudnyttelse og hensynet til naboer. Al husdyrgødningen nedfældes på sort jord og græs umiddelbart efter udbringningen.

BAT inden for vand og energi er overholdt, da der er iværksat flere besparende foranstaltninger. Der benyttes bl.a. genanvendelse i forbindelse med vaskevand, og der er dagligt eftersyn med drikkevandsinstallationerne for at undgå spild.

BAT inden for opbevaring af husdyrgødning er overholdt, da der altid er flydelag på gyllen. Dybstrøelsen opbevares i overdækket markstak.

Thisted Kommune vurderer, at BAT inden for management er overholdt da forbruget af vand og energi løbende registreres, der udarbejdelse af mark- og gødningsplaner og der er lavet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.

Energibesparende foranstaltninger

Kostald og ungdyrstald er indrettet med naturlig ventilation. Vacumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret, hvilket resulterer i en energibesparelse. På ejendommen er der installeret jordvarmeanlæg kombineret med varmegenvinding fra mælken. Der anvendes så vidt muligt energibesparende maskiner og lavenergibelysning.

6. Miljø- og ressourcestyring samt renere teknologi.

Tømmerbyvej 53 drives som et økologisk kvægbrug, der lever op til økologiske regler og principper. For at sikre at landbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en analyse af anvendelse og ressourcer i produktionen.

Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv. således tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed. Det er også vigtigt, at gener fra støj, støv og lugt fra produktionen er så små som muligt.

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om stræben mod renere teknologi i produktionen. Renere teknologi sigter blandt andet på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet

Renere teknologi er et bærende element i Miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man både selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

Følgende initiativer er foretaget på ejendommen:

Hensigtsmæssig drift:

- Bedriften drives økologisk.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi og indkøbt foder.
- Bedriftens bortskaffelse af affald registreres.
- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af gødning dokumenteres.

Vandforbrug:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild
- Vaskevand fra rengøring af malketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestald
- Forbrug af drikkevand og vaskevand registreres.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energiforbrug:

- Kostald og ungdyrstald er indrettet med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Tilstræber at anvende energibesparende maskiner og lavenergibelysning hvor det er muligt
- Benytter energibesparende foranstaltninger som jordvarme og varmegenvindingsanlæg fra mælk

Opbevaring af gødning:

- Tanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Senest 14 dage efter omrøring og udbringning af gylle genetableres flydelaget på gylletankene.
- Dybstrøelse opbevares på i markstak
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Overfladevand fra ensilageplads ledes i øjeblikket til gyllesystemet. Om nødvendigt for kapaciteten kan der laves tiltag til separat opbevaring af overfladevandet. Dette vil så kunne ledes/pumpes direkte ud på arealer med en gødningskvote. Herved ville kørselsforbruget kunne reduceres

Opbevaring af ensilage:

- Opbevaring af ensilage i udendørs køresiloer med afløb til gylletanken.

Udbringning af husdyrgødning:

- Gyllen analyseres for kvælstof og fosfor.
- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov.
- Husdyrgødningen udbringes således afgrøderne opnår maksimale vækst og næringsstoffoptagelse.
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til de generelle regler, hvor husdyrgødningen ikke må spredes på marker, der er mættet med vand, er oversvømmet, er dækket med sne eller er stærkt skrånende.
- Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker.
- Gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor 2 timer.
- Markdriften optimeres med henblik på størst mulig kvælstofudnyttelse i økologisk drift.

Fodring:

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring.
- Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Nedenstående redegøres for fravalgte muligheder/teknologier på ejendommen:

Forsuring:

Da ammoniakreduktion på 15 % kan opfyldes på anden vis er forsuringsanlægget fravalgt. Anvendelse af skrabning mindst seks gang i døgnet opfylder kravet om 15 % ammoniak-emissionsreduktion. Reduktion i ammoniakfordampningen fra lagertanken ved anvendelse af gylleforsuring er ca. 1 %. Der er dermed en begrænset miljømæssig effekt ved etablering af forsuring. Energiforbruget ved drift af et forsuringsanlæg er relativt højt (min. 20.000 kWh), hvilket udgør en miljøbelastning i sig selv.

Luftrensning:

Det er ikke muligt at etablere luftrensning, idet der er naturlig ventilation i produktionsbygningerne.

Overdækning af gylletanke:

Der er ikke etableret fast overdækning på gylletankene. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag, og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.

7. Offentlighedsfasen

Projektet har været i offentlig høring i perioden

Der indkom ingen bemærkninger til projektet.

Projektet har været i 6 uger høring hos naboer og parter fra 16. november 2009 til 23. december 2009.

8. Samlet vurdering

Thisted Kommune vurderer, at der i denne godkendelse er stillet sådanne vilkår, at den fremtidige drift efter udvidelsen af Tømmerbyvej 53 skønnes at blive på et miljømæssigt tilfredsstillende niveau. Den samlede vurdering af projektet er, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet.

Tilførsel af kvælstof fra luften til naturarealer øges ikke i et omfang, så dette vil påvirke naturarealerne nævneværdigt.

Udvaskningen af kvælstof fra markene øges ikke i et omfang, der vil påvirke hverken grundvand, vandløb, søer eller fjorde nævneværdigt.

Der vil ikke ske en forøgelse af fosforoverskuddet på markerne, der vil øge tilførsel af fosfor til vandløb, søer eller fjorde i et omfang, der vil påvirke vandområderne nævneværdigt.

Projektet vil ikke medføre en forøgelse af næringsstofftilførselen til internationale naturbeskyttelsesområder i et omfang, der vil kunne svække de arter eller naturtyper, der udgør udpegningsgrundlaget for områderne.

Thisted Kommune vurderer derfor, at udvidelsen ikke vil give nævneværdige større gener for naboer, eller at landskabet vil blive påvirket nævneværdigt.

9. Offentliggørelse og klagevejledning

Denne godkendelse kan påklages til Miljøklagenævnet inden 4 uger efter afgørelsens annoncering. Klageberettiget er ansøger og enhver der har en væsentlig individuel interesse i sagen. Annonceringen af godkendelsen vil ske i Thisted Dagblad og Lokalavisen 30. december 2009.

Klagefristen udløber 27. januar 2010.

En eventuel klage stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Thisted Kommune, Teknisk Forvaltning, Miljøafdelingen, Kirkevej 9, 7760 Hurup Thy, som videresender klagen med sagens akter. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse om miljøgodkendelse kan endvidere indbringes for domstolene jf. Miljøbeskyttelseslovens § 101. En eventuel sag skal være indsendt inden 6 måneder efter annonceringen.

Med venlig hilsen

Thisted den 30. december 2009.

Gro Heen

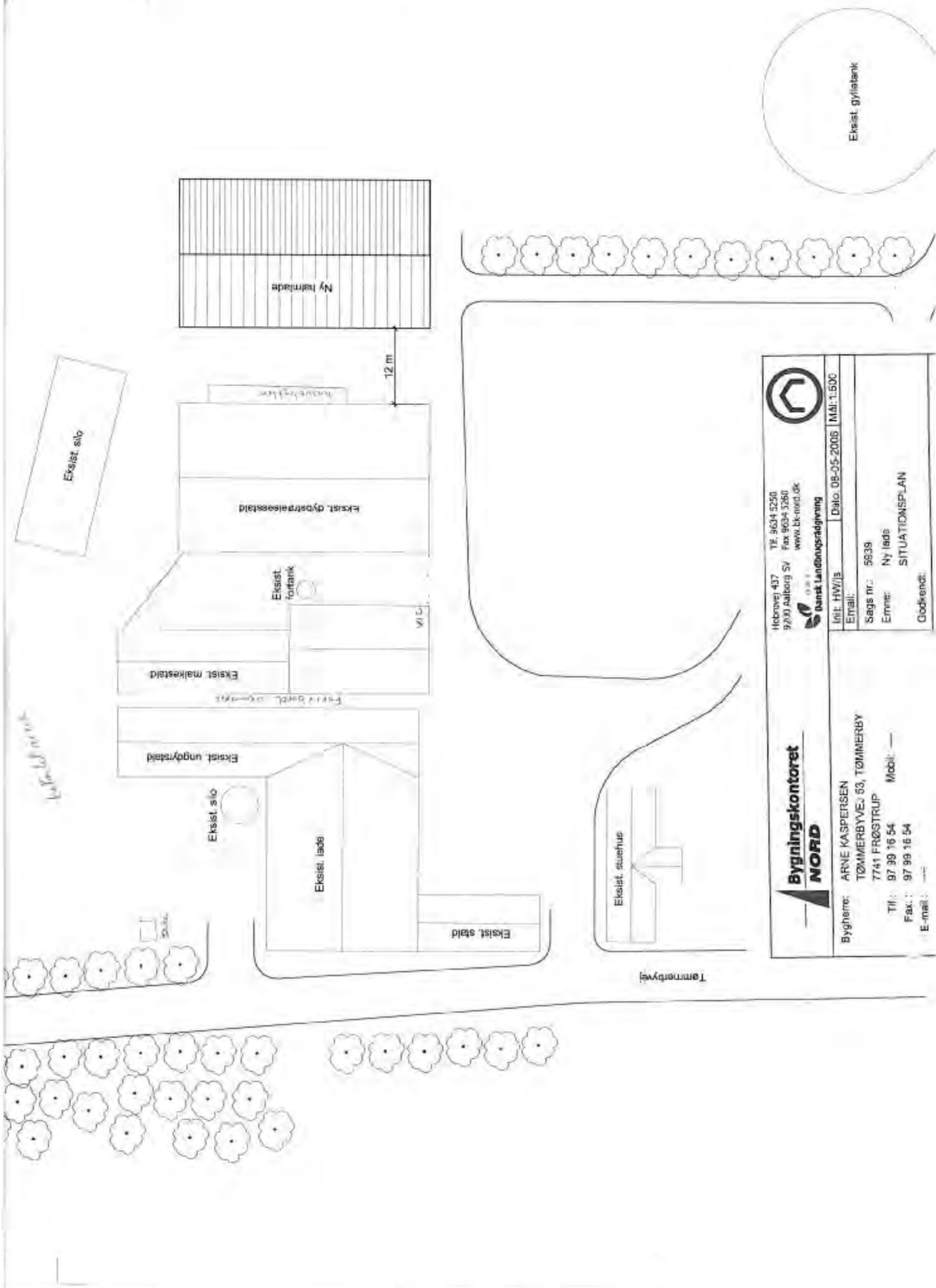
Dion Nørgaard

sektionsleder Åbent land
telefon: 99 17 22 30
E-Mail: grhe@thisted.dk

Civilingeniør
telefon: 99 17 22 33
E-Mail: dn@thisted.dk

Kopi med kortbilag sendes til:

- ism@landbothy.dk (Landboforeningen)
- jkt@sportsfiskerforbundet.dk (Danmarks sportsfiskerforbund)
- Natur@dof.dk (Dansk Ornitologisk Forening)
- dn@dn.dk (Danmarks Naturfredningsforening)
- info@ecocouncil.dk (Det økologiske Råd)
- post@aal.mim.dk (Miljøcenter Aalborg)
- thisted@dof.dk (DOF – Nordvestjylland)
- poul-lotte@vip.cybercity.dk (Lokal naturfredningsforening)

12 m

Hobrovej 437
9200 Aalborg SV
TE: 9634 5250
Fax: 9634 5250
www.bk-net.dk

**Bygningkontoret
NORD**
Danst Landbrugsrådgivning

Init: HW/ljs | Dato: 08-05-2006 | Mål: 1:500

Email:
Sags nr.: 5839
Emne: Ny lads
SITUATIONSPLAN
Godkendt:

**Bygningkontoret
NORD**

Bygherre: ARNE KASPERSEN
TØMMERBYVEJ 53, TØMMERBY
7741 FRØSTRUP

TH: 97 99 16 54
Fax: 97 99 16 54
E-mail: ---
Mobil: ---

Tømmerbyvej

Arealinformation

"Nedergaard" - TÅ, mmerbyvej 53 -
FrÅ,strup

Målforhold 1:839

Dato 7/7-2009

Signaturforklaring

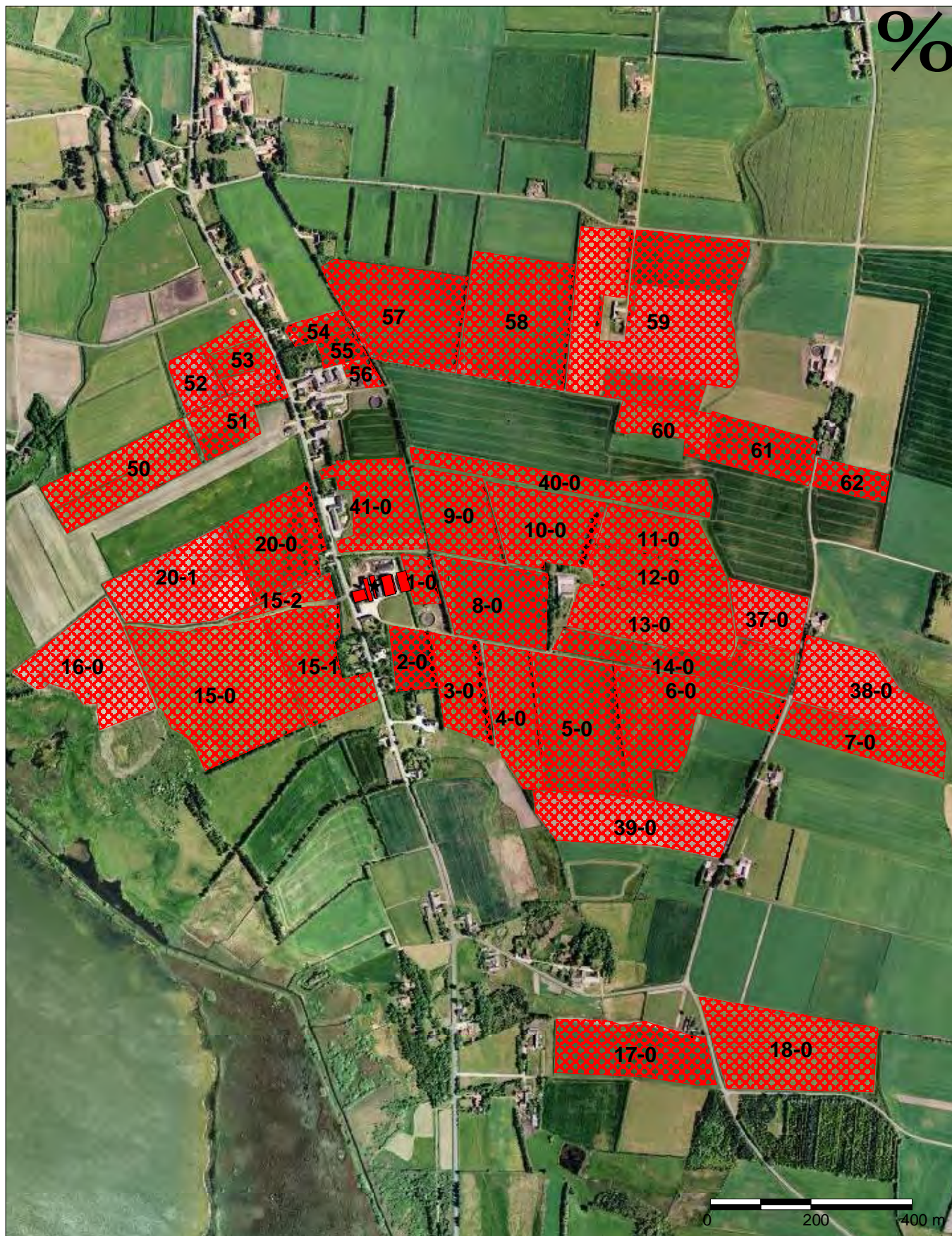
Ortofoto2008

20m

© COWI

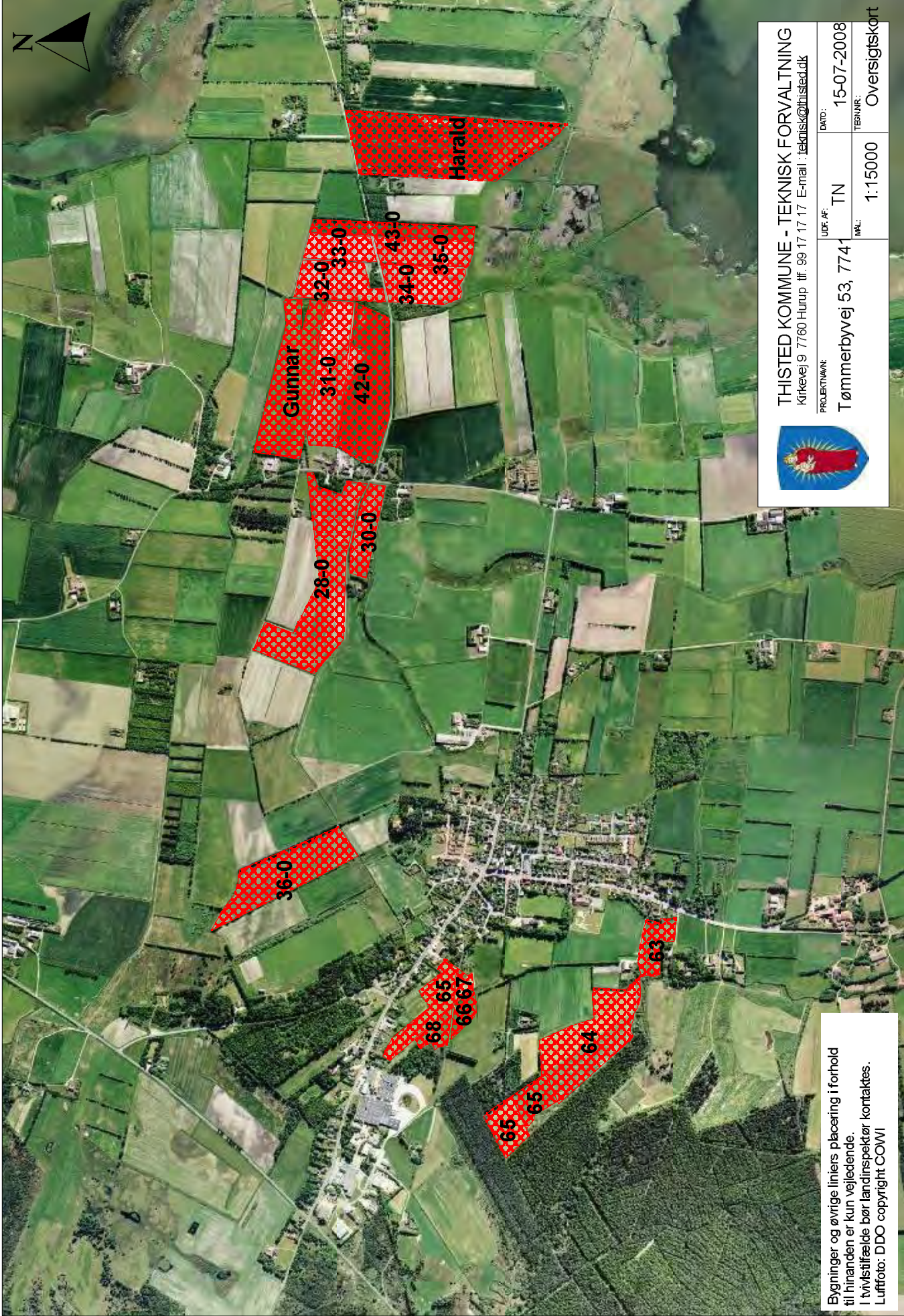

%

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende.
 I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes.
 Luffoto: DDO copyright COWI

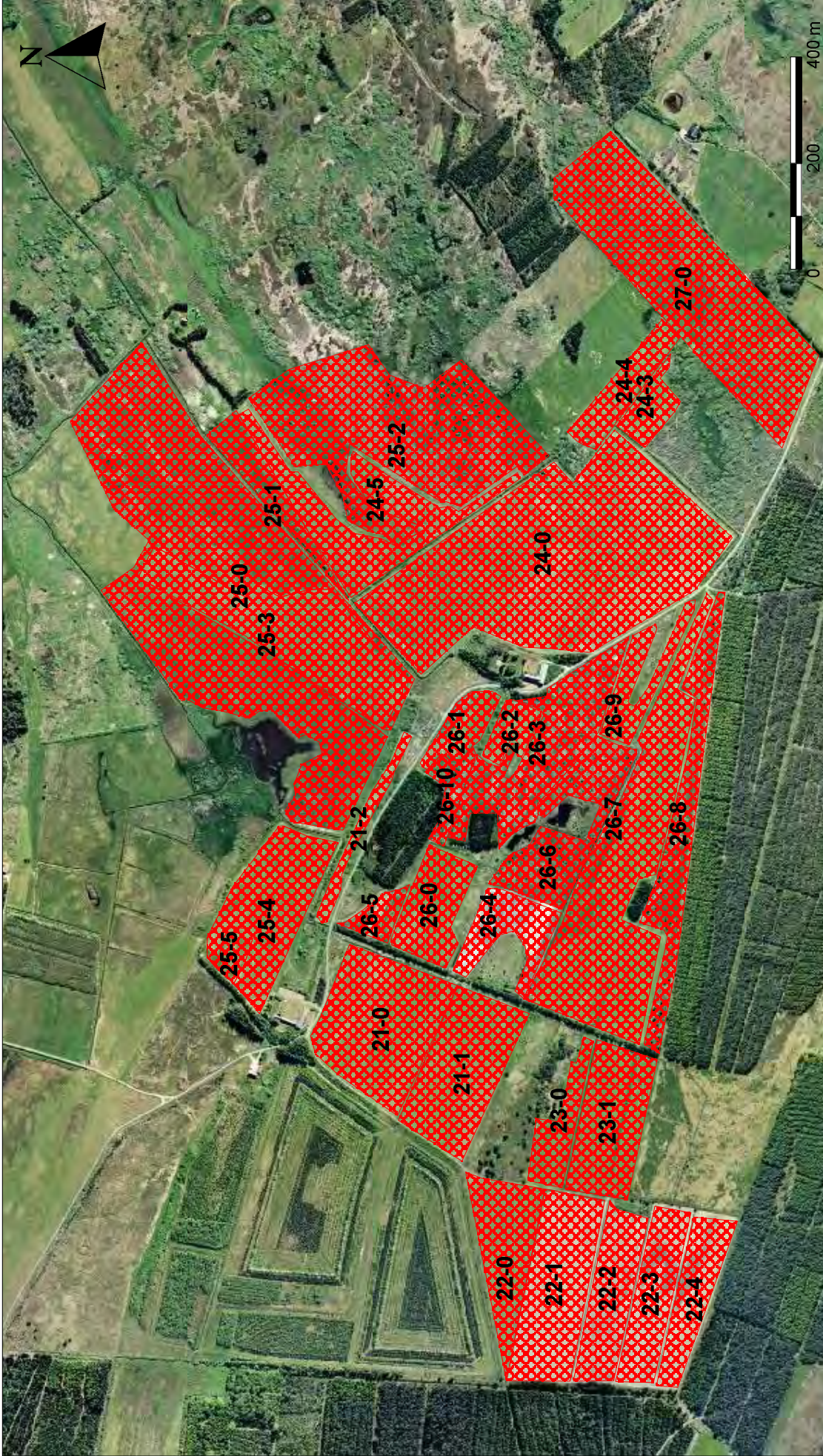
	THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 17 E-mail : teknisk@thisted.dk		
	PROJEKTNAVN: Tømmerbyvej 53, 7741	UDF. AF: TN	DATO: 15-07-2008
	MÅL: 1:10000	TEGN.NR.: Oversigtskort	

THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING
Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 E-mail : teknisk@thisted.dk

PROJEKTNAVN:	UDF. AF:	DATE:
Tømmerbyvej 53, 7741	TN	15-07-2008
	MÅL:	TEK. NR.:
	1:15000	Oversigtskort

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende.
I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes.
Luffoto: DDO copyright COWI

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende. I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes. Luffoto: DDO copyright COWI

THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING
 Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 E-mail: teknisk@thisted.dk

PROJEKTNAVN: Tømmerbyvej 53, 7741

UDF. AF:	TN	DATE:	15-07-2008
MÅL:	1:10000	TEK. NR.:	Oversigtskort

Planteavlskontoret

Silstrupvej 12, 7700 Thisted
Tlf. 96175353 Fax. 96175352

Tømmerbyvej 53

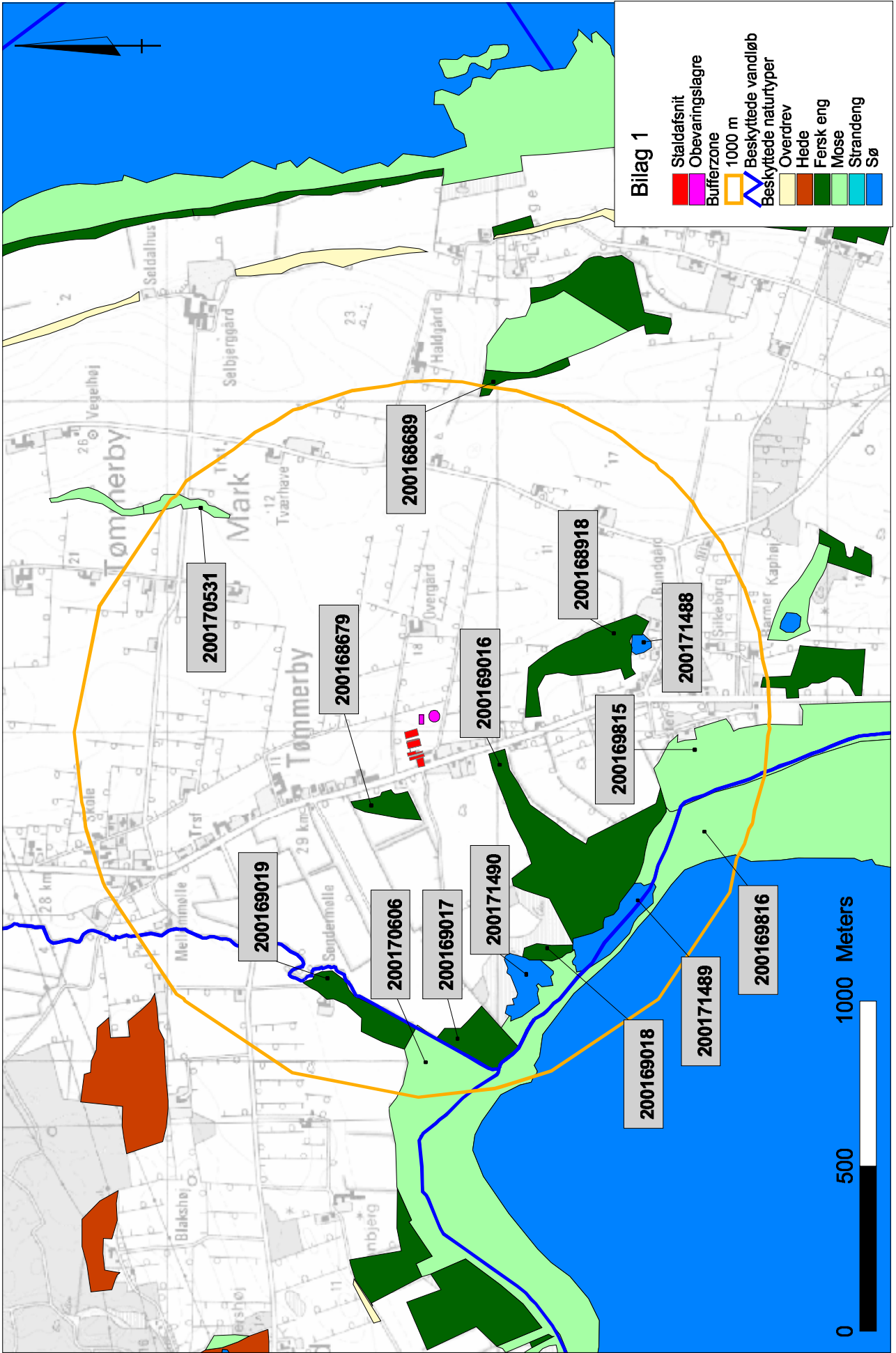
Dato: 22.03.2007 / 09:52:29

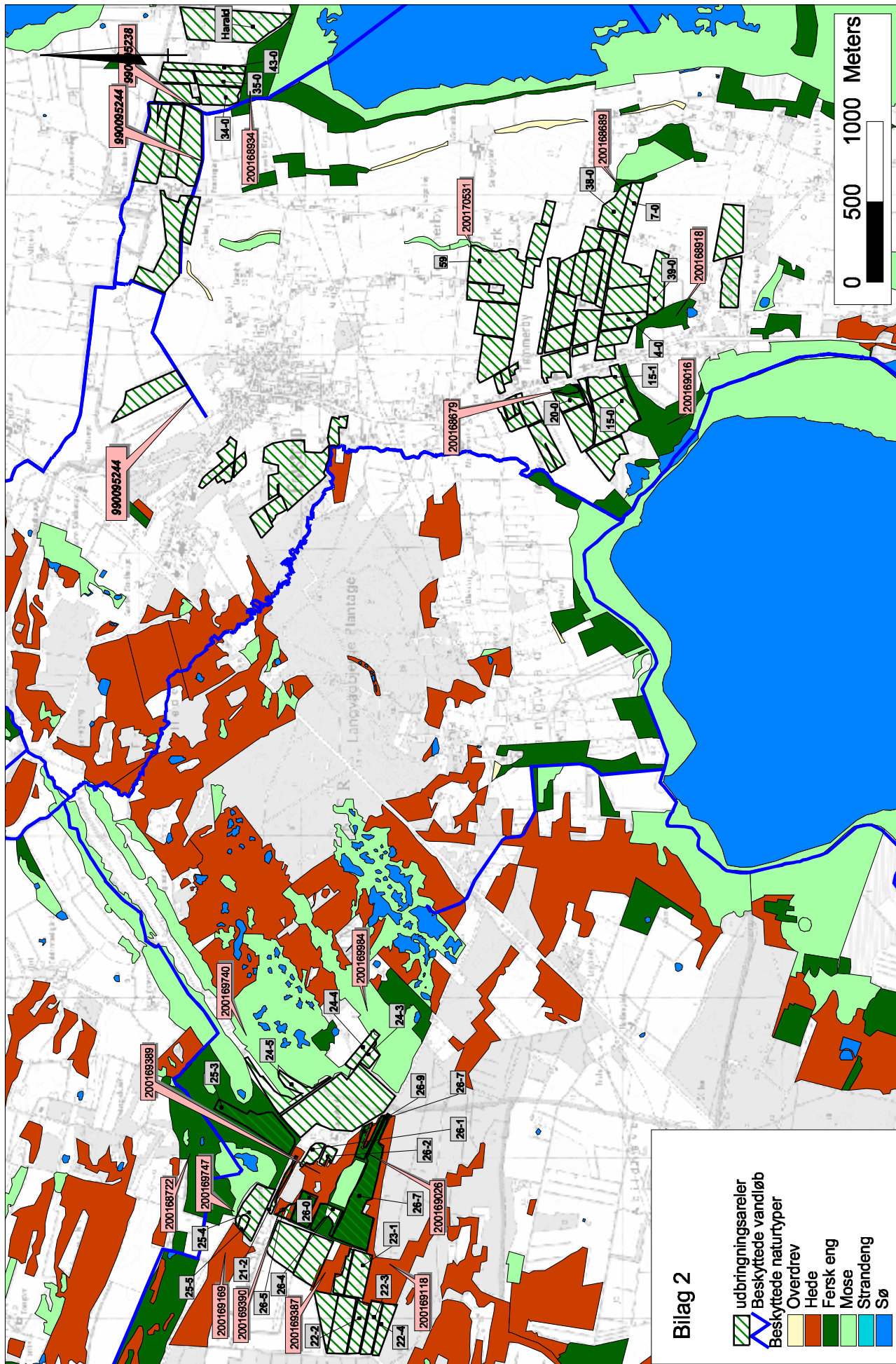

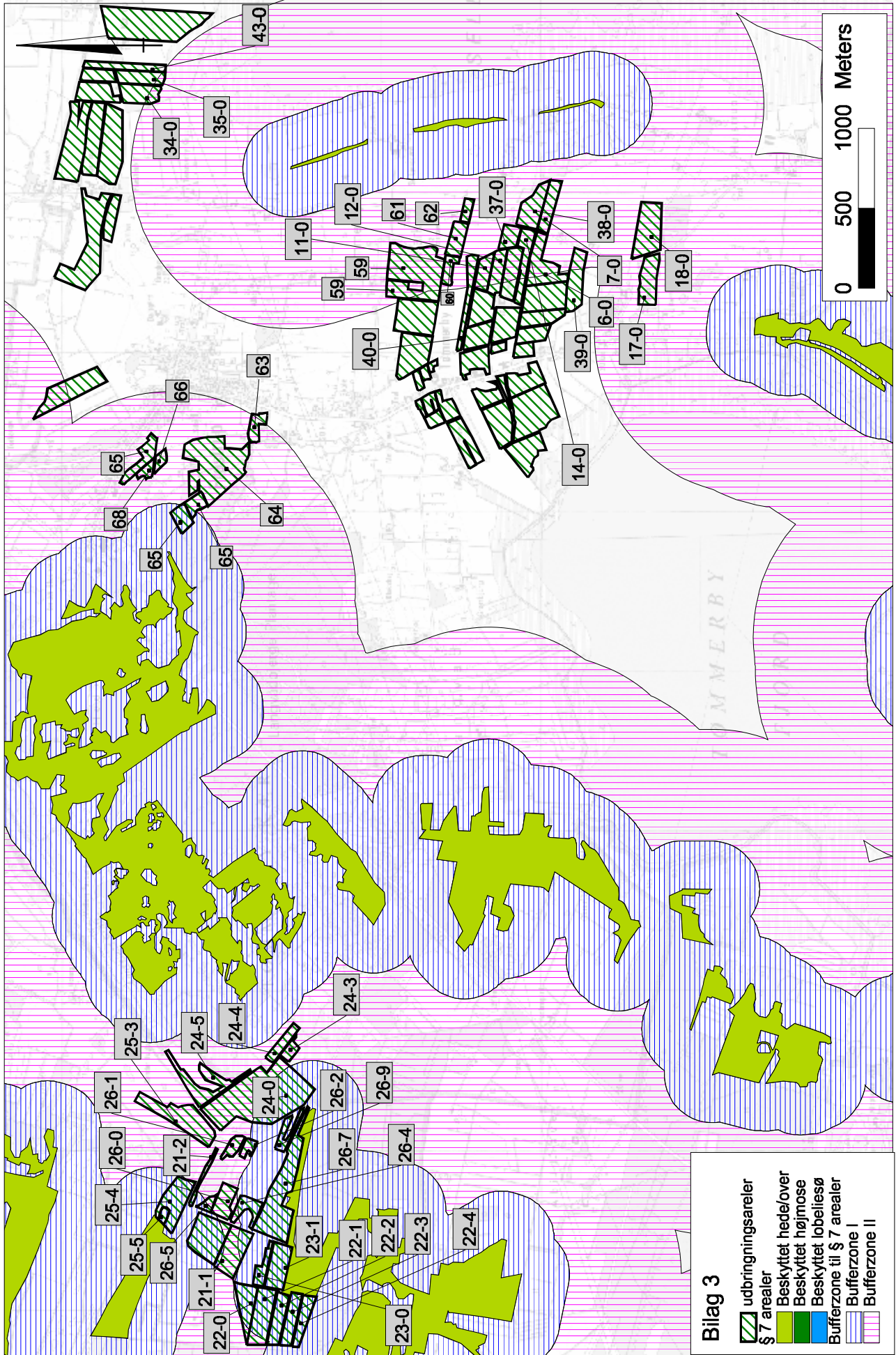
J.Nr.

Målforhold: 1:1000

Init.: css

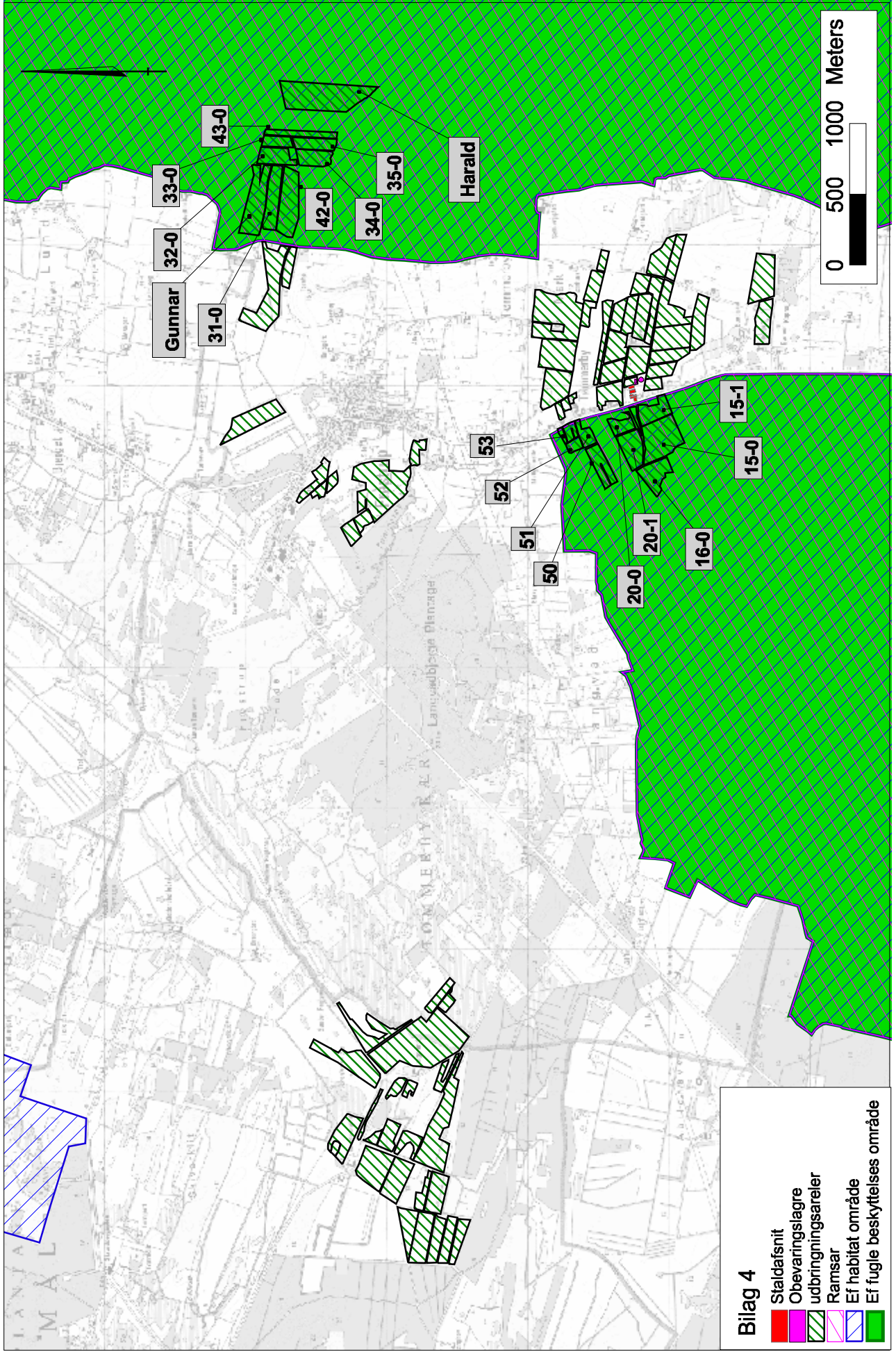

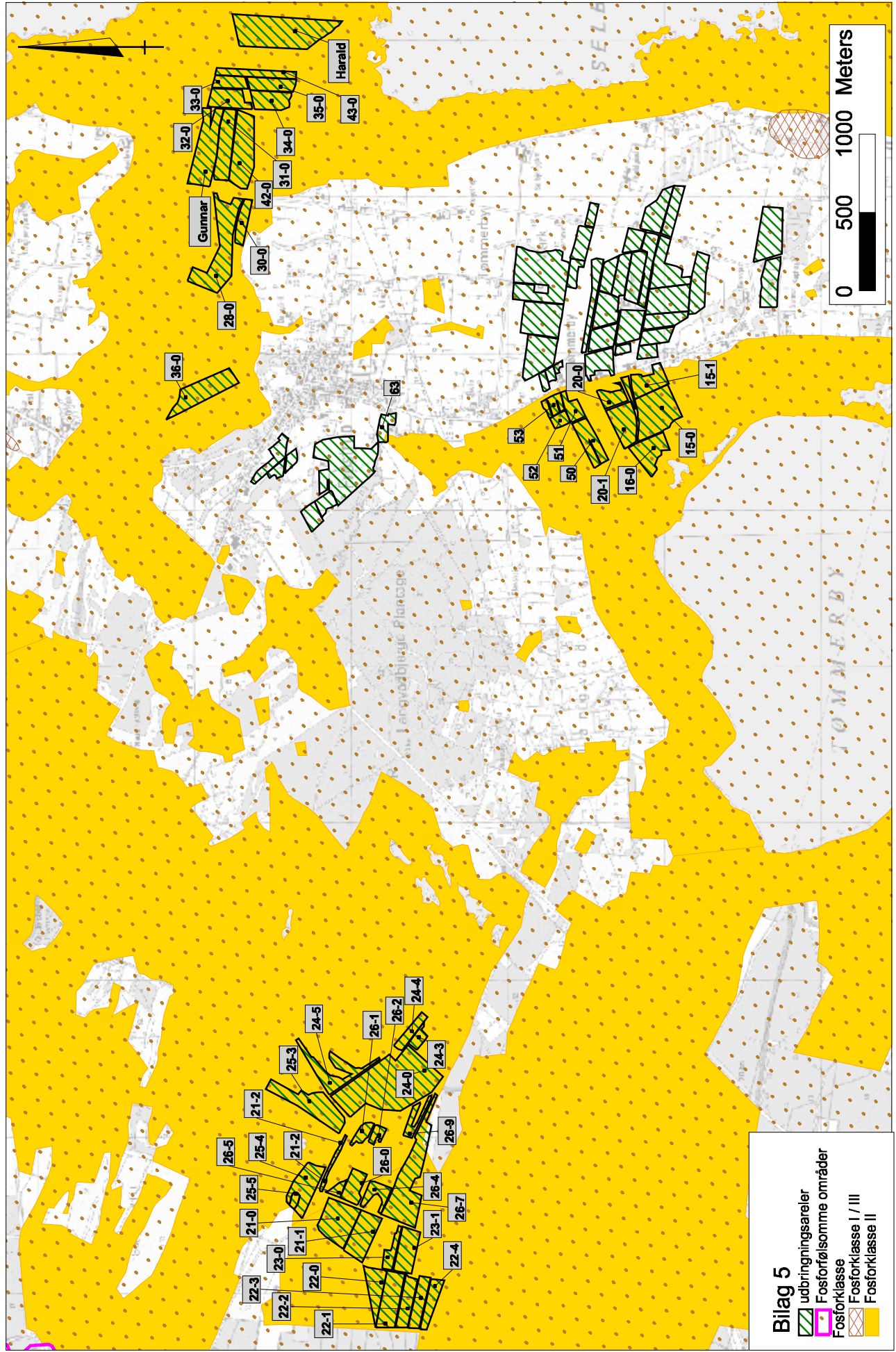

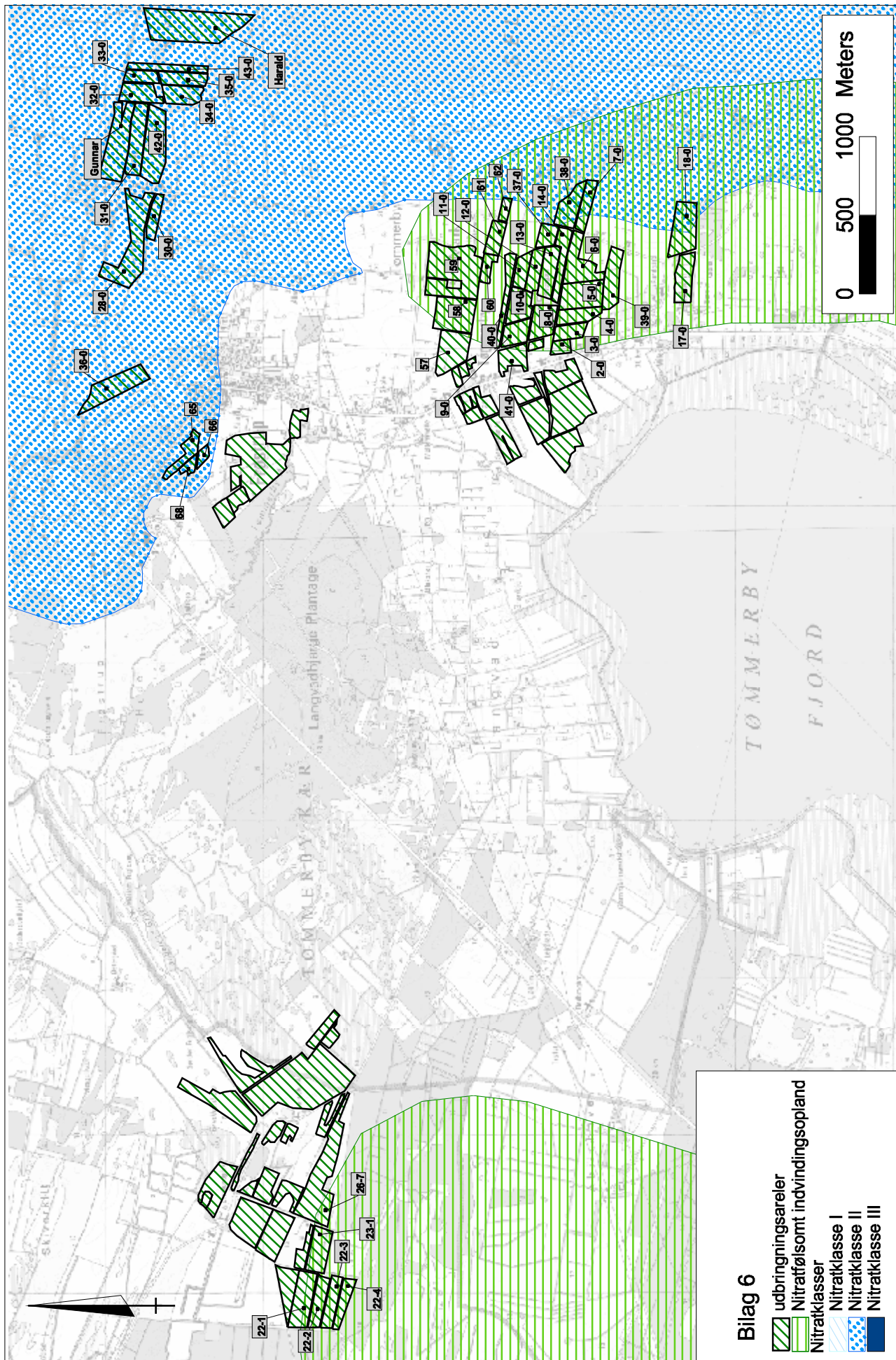
Bilag 3

- udbringningsarealer \$ 7 arealer
- Beskyttet hede/over
- Beskyttet højmosse
- Bufferzone til \$ arealer
- Bufferzone I
- Bufferzone II

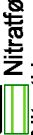
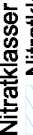

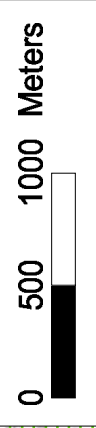

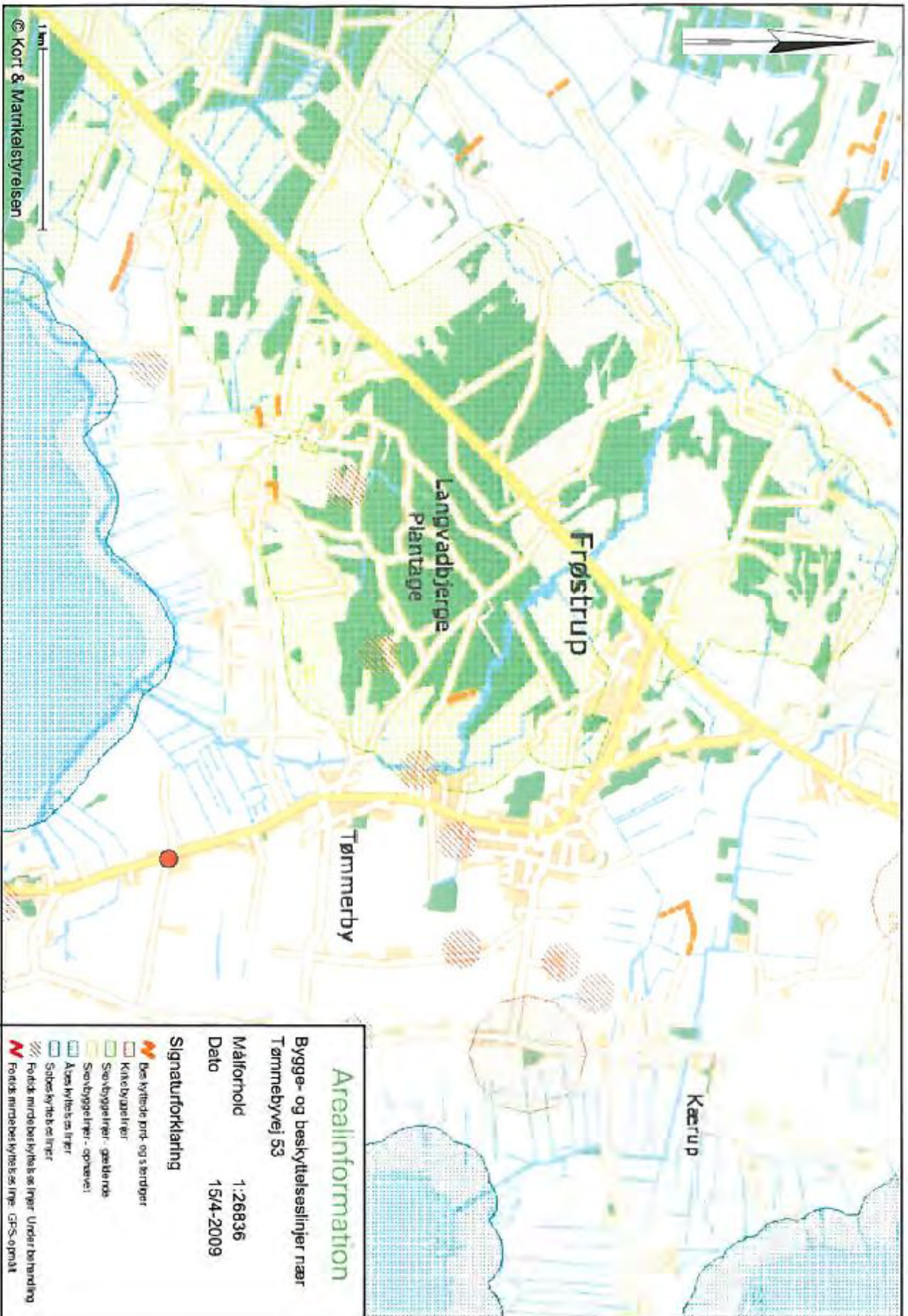

Bilag 6

- udbringingsarealer
- Nitratfølsomt indvindingsopland
- Nitratklasser
- Nitratklasse I
- Nitratklasse II
- Nitratklasse III

K1010

Arealinformation

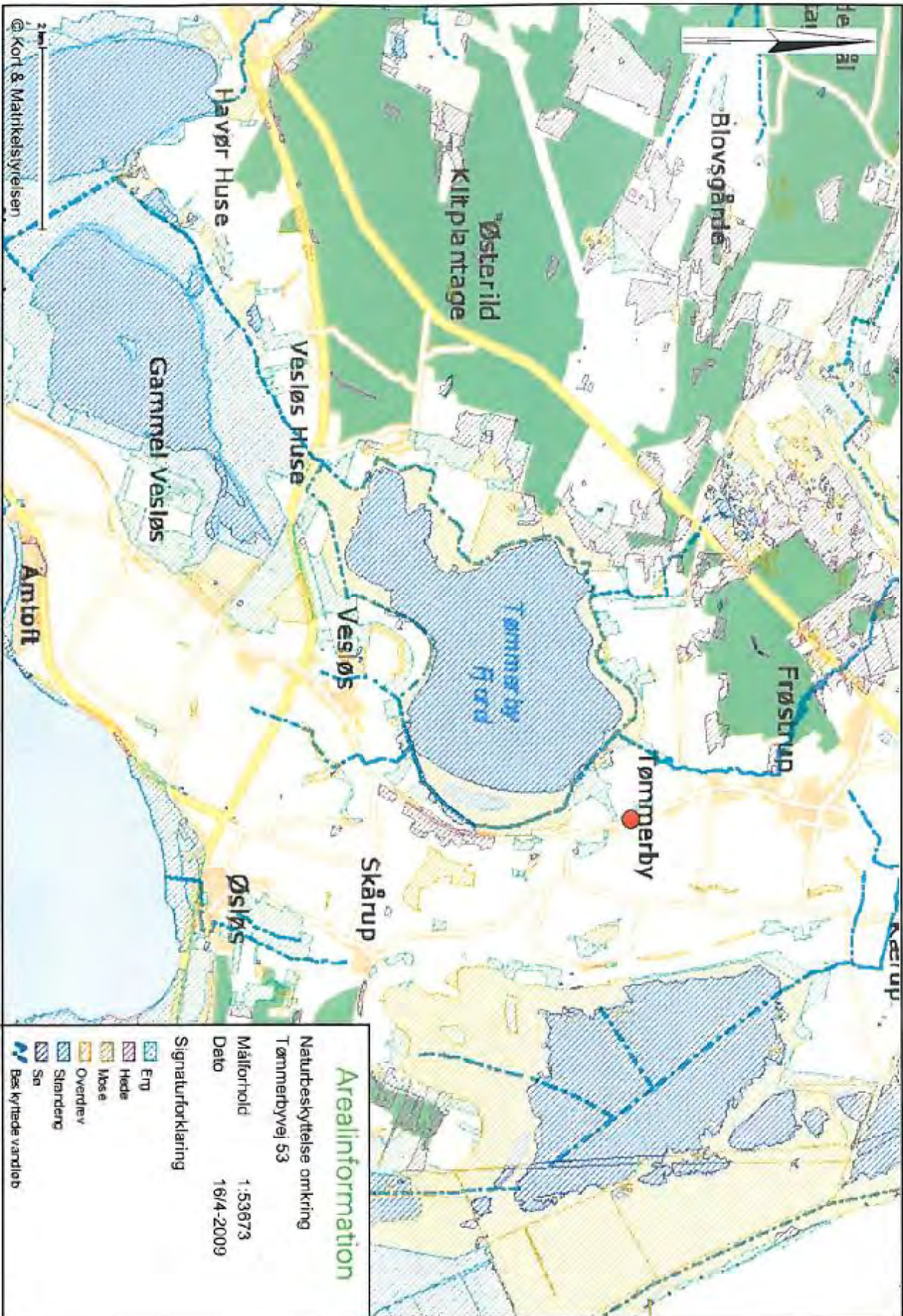
Bygge- og beskyttelseslinjer nær
Tømmerbyvej 53

Målfornhold 1:26836
Dato 15/4-2009

Signaturforklaring

- De lytende pind- og stendiger
- Kalkbjaellevier
- Sørbjoggefløder - gælder nok
- Sørbjoggefløder - opbrødt
- Åben lyttskæringer
- Søbeskyttelseslinjer
- Fordele mindre beskyttelseslinjer Under behandling
- Fordele mindre beskyttelseslinjer - CFS-opmålt

1 km
© Kort & Matrikstyrelsen

2 km
© Kort & Matrikelsynet

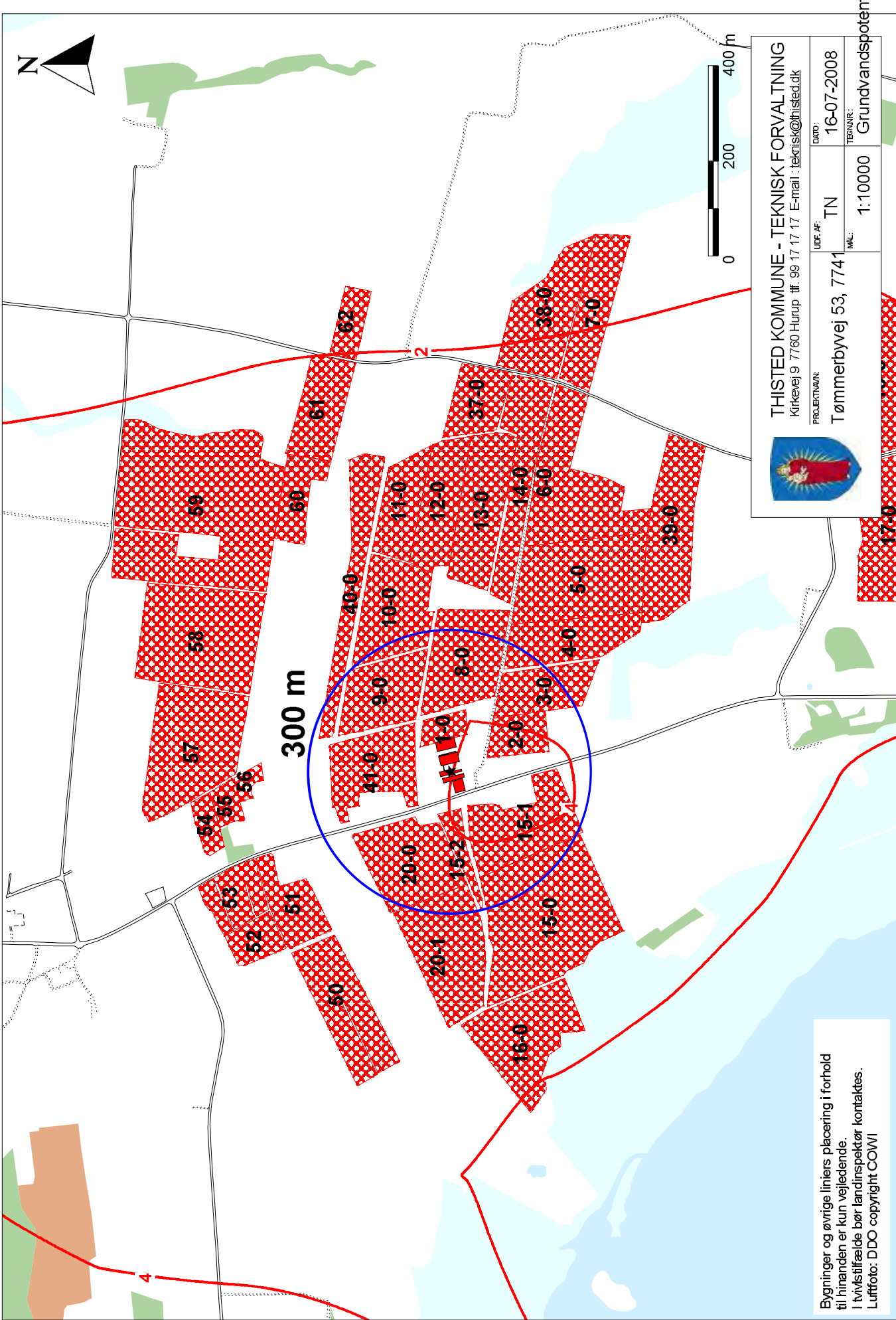
Arealinformation

Naturbeskyttelse omkring
Tømmerbyvej 53

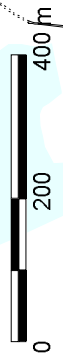
Målforhold 1:53873
Dato 16/4-2009

Signaturforklaring

- Etd
- Hede
- Mose
- Overlev
- Strandeng
- Sø
- Bæk/lytade vandløb

300 m

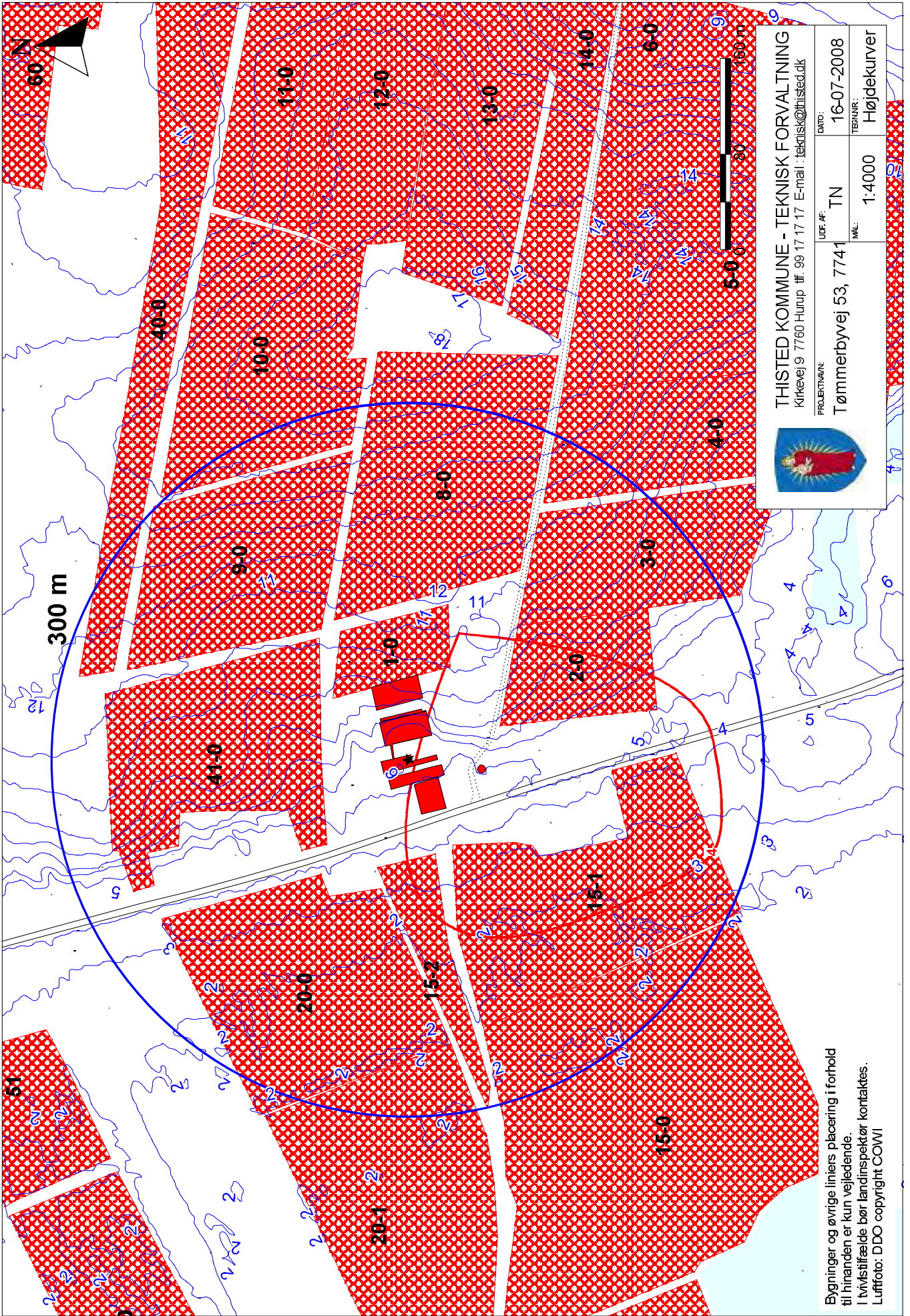

THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING
 Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 E-mail: teknisk@thisted.dk

PROJEKTNAVN:	UDF. AF:	DATE:
Tømmerbyvej 53, 7741	TN	16-07-2008
	MÅL:	TEK. NR.:
	1:10000	Grundvandspoten

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende. I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes. Luffoto: DDO copyright COWI

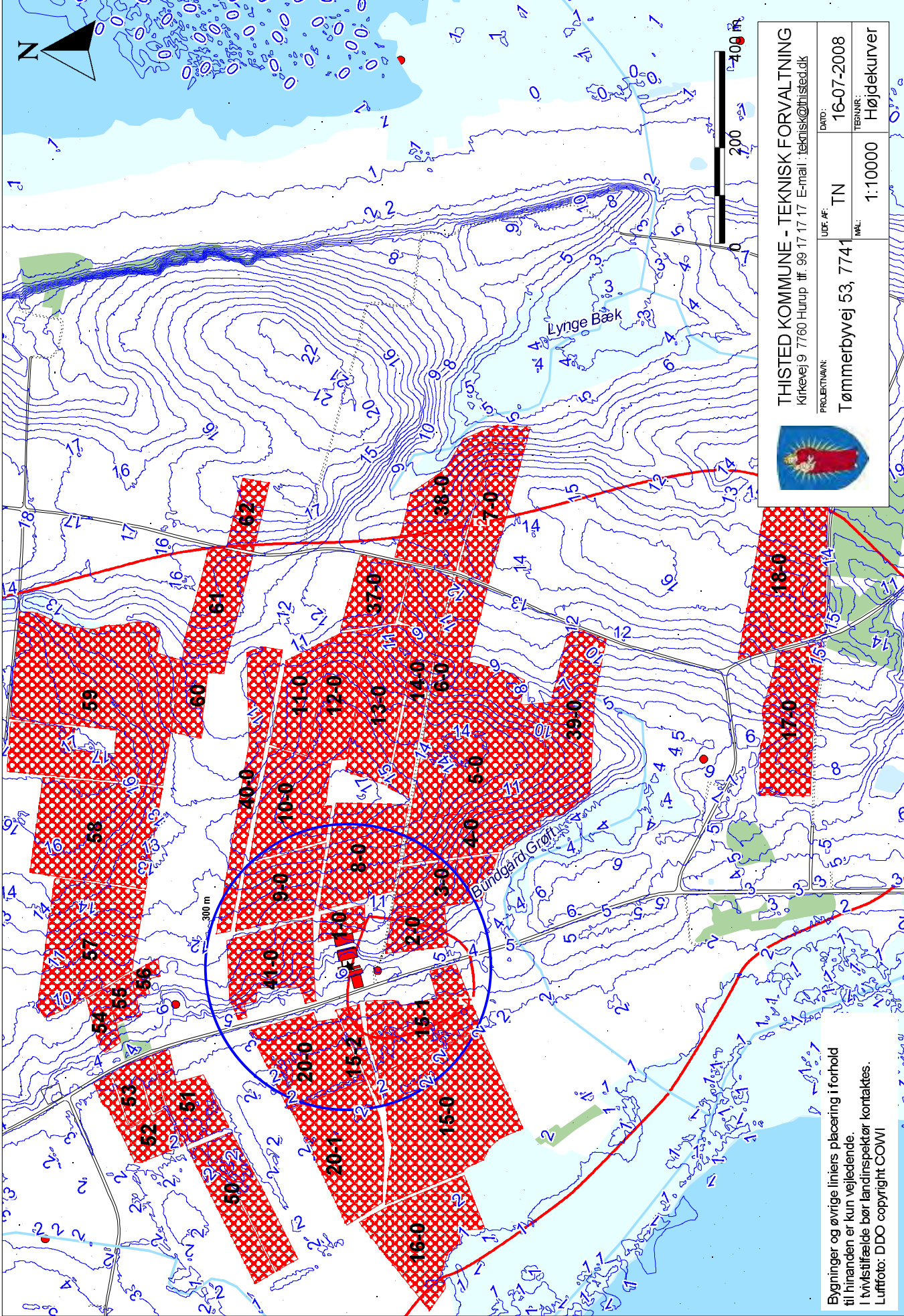

THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING
 Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 E-mail: teknisk@thisted.dk

PROJEKTNAVN:	UDF. AF:	DATE:
Tømmerbyvej 53, 7741	TN	16-07-2008
	MÅL:	TEK. NR.:
	1:4000	Højdekurver

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende. I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes. Luffoto: DDO copyright COWI

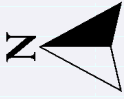

THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING
 Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 E-mail: teknisk@thisted.dk

PROJEKTNAVN:	LØSE AF:	DATE:
Tømmerbyvej 53, 7741	TN	16-07-2008
	MÅL:	TEKNIK:
	1:10000	Højdekurver

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende.
 I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes.
 Luffoto: DDO copyright COWI

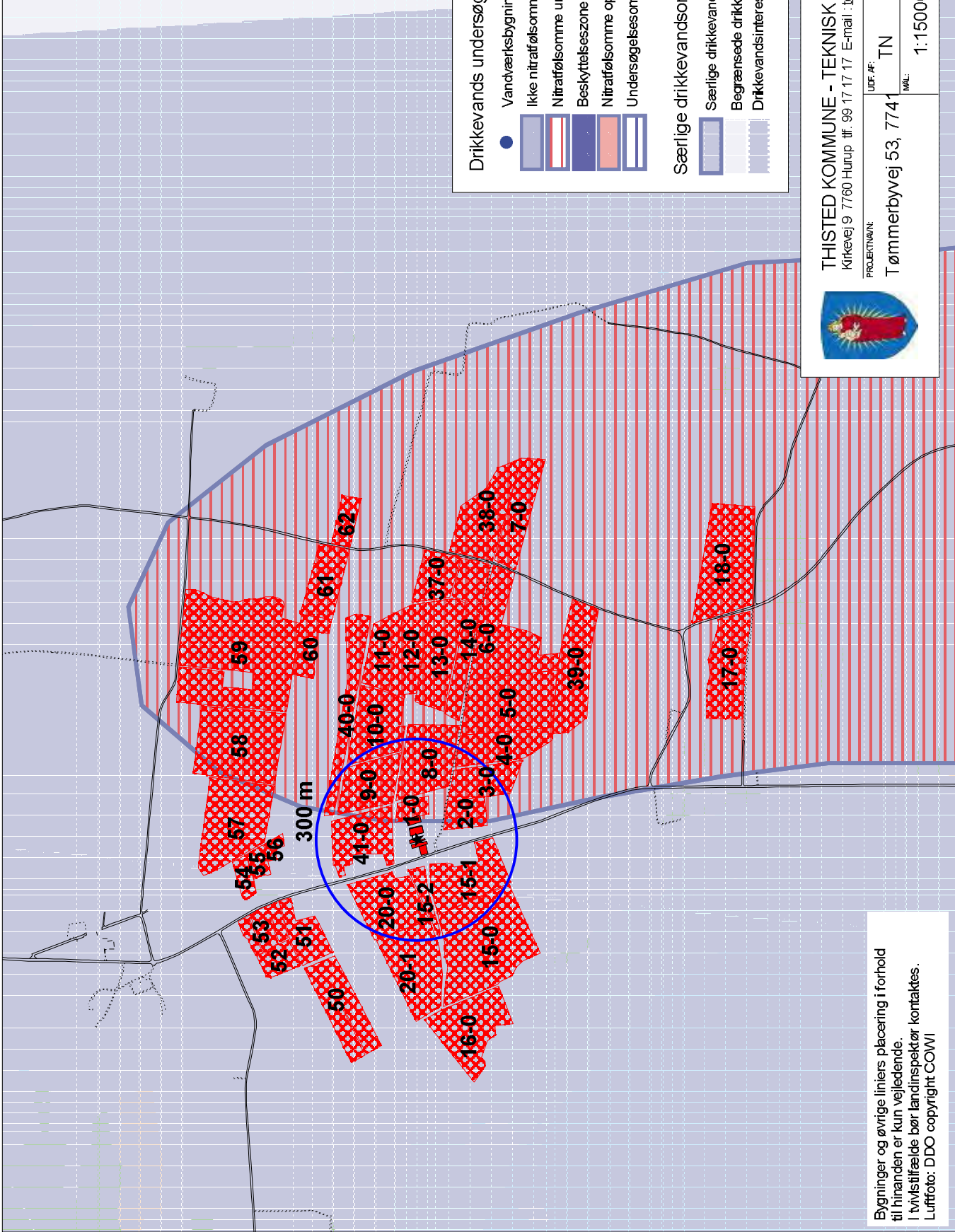

Drikkevands undersøgelsesområder

- Vandværksbygning
- Ikke nitratfølsomme oplande
- Nitratfølsomme undersøgelsesområder
- Beskyttelseszone om drikkevandsboring
- Nitratfølsomme oplande
- Undersøgelsesområder

Særlige drikkevandsområder

- Særlige drikkevandsinteresser
- Begrænsete drikkevandsinteresser
- Drikkevandsinteresser

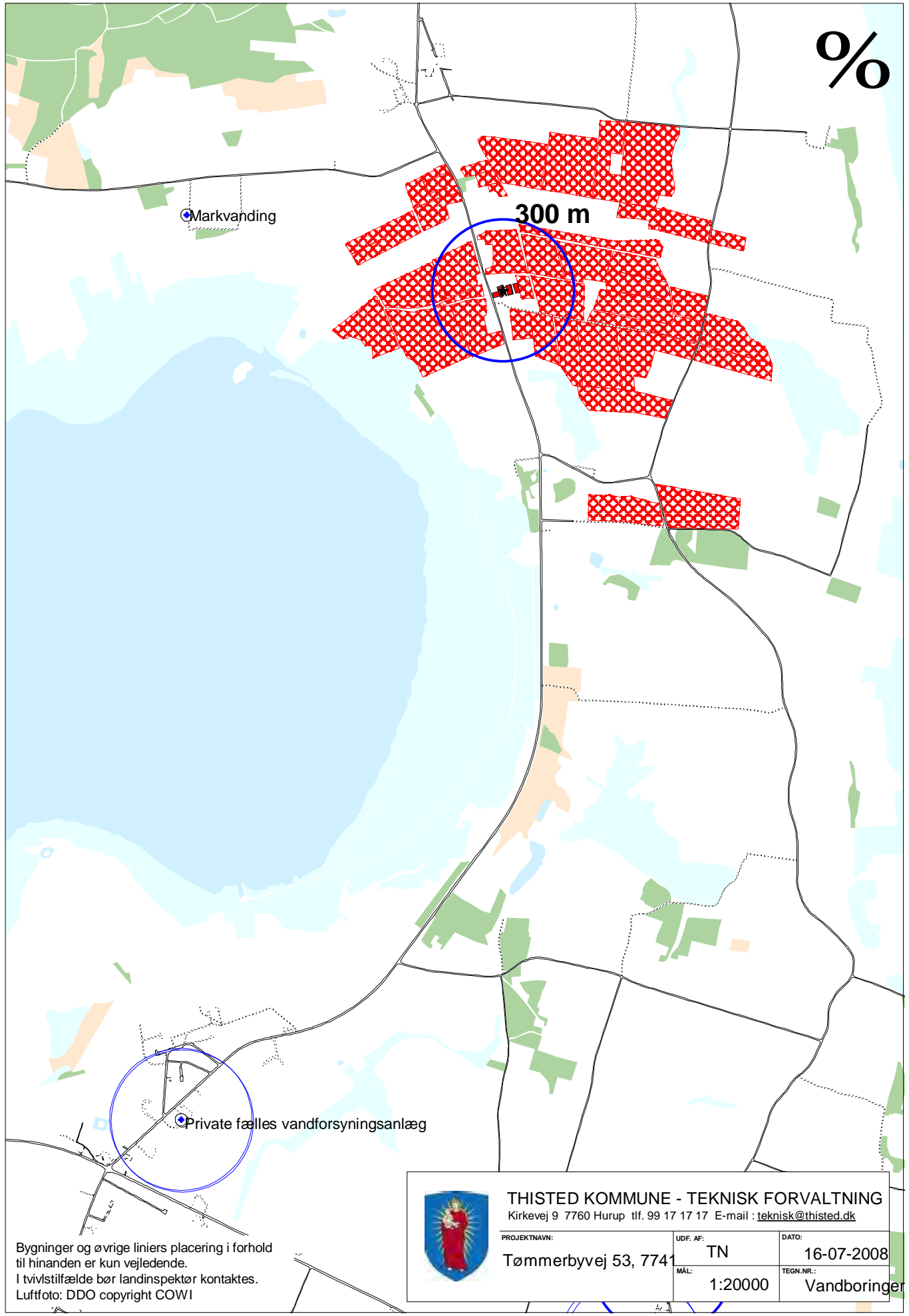
THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING
 Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 E-mail: teknisk@thisted.dk

PROJEKTMÅN:	UDF. AF:	DATE:
Tømmerbyvej 53, 7741	TN	16-07-2008
	MÅL:	TEK.NR.:
	1:15000	Indvinding

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende. I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes. Luffoto: DDO copyright COWI

%

Bygninger og øvrige liniers placering i forhold til hinanden er kun vejledende.
I tvivlstilfælde bør landinspektør kontaktes.
Luffoto: DDO copyright COWI

	THISTED KOMMUNE - TEKNISK FORVALTNING Kirkevej 9 7760 Hurup tlf. 99 17 17 17 E-mail : teknisk@thisted.dk		
	PROJEKTNAVN: Tømmerbyvej 53, 774	UDF. AF: TN	DATO: 16-07-2008
	MÅL: 1:20000	TEGN.NR.: Vandboringer	

Beskrivelser vedrørende miljøansøgning for landbrugsejendommen "Tømmerbyvej 53"

Grundoplysninger

Kort beskrivelse ansøger/ejerforhold

Ejendommen er beliggende på Tømmerbyvej 53 i Frøstrup nordøst for Thisted. Området er velegnet til mælkeproduktion, idet der findes en del græsningsarealer, som egner sig til grovfoderproduktion til kreaturer. Som det fremgår af nedenstående, er ønskerne til den fremtidige produktion også fortsat økologisk mælkeproduktion med anvendelse egne og forpagtede arealer. Svineproduktion har ingen interesse og som allerede nævnt er kvæg-/mælkeproduktion det oplagte valg med de aktuelle arealer.

Ejendommen og dens malkekvægsproduktion ejes og drives af Arne Kaspersen, som også bor med sin familie på adressen. Den daglige driftsledelse varetages dog af en ansat driftsleder, som i samarbejde med Arne Kaspersen også forestår driftsledelsen på mellemlang sigt. Arne Kaspersen er medlem af Thisted Byråd og har derfor en del aktiviteter udenfor bedriften.

Til den samlede bedrift indgår 258,18 ha i udspretningsarealet. Heraf er 23,93 ha drænedede. Køerne er beregnet netto at være på græs 3 måneder årligt indenfor harmoniarealet og 1 måned udenfor. De store kvier græsser udenfor udspretningsarealet. Der afgræsses $17,4 + 71,27 = 88,0$ ha af kvier/køer udenfor harmoniarealet, delvis under MVJ-ordninger. På disse arealer regnes i gennemsnit med et græsningstryk på 0,8 DE/ha. Ordningerne løber til 2010, og forventes herefter at ophøre.

Ejendommen drives med økologisk mælkeproduktion baseret på ca. 172 sortbrogede årskøer med opdræt, men ønskes nu forøget til 200 køer med opdræt. I alt en udvidelse fra 250 til ca. 312 DE. Alle tyrekalve sælges som små, ca. tre uger gamle, til videre opfødning udenfor bedriften. Udvidelsen foregår indenfor den eksisterende bygningsmasse, idet en eksisterende halmlade delvis inddrages til kvier på dybstrøelse med kort ædeplads. Plads til halm i den resterende lade. Desuden skal etableres skraberanlæg på spaltearealet ved køernes foderbord.

Resume af de miljømæssige konsekvenser ved projektet.

I beregningsprogrammet vedr. husdyrgodkendelse.dk fremgår det, at de generelle krav til ammoniaktab fra stald og lager opfyldes ved udvidelsen.

Efter udvidelsen bliver ammoniakemissionen fra anlægget 2316,67 kg N/år, hvilket er en stigning på 348,02 kg. N/år.

Da alle staldafsnit ligger mere end 1000 meter væk fra det nærmeste naturområde, er der ikke foretaget beregning af højeste emission.

Der er dog med baggrund i anlæggets placering ca. 650 meter øst for et Natura 2000 område foretaget en ammoniakdepositionsregning i den østlige ende af Mark-nummer 16-1. Merdepositionen beregnes til 0. Der er derfor ikke anledning til ændringer på foranledning af beregningen.

I alle stalde praktiseres naturlig ventilation gennem vægge og tag.

Lugt til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig: genekriterier overholdt

Udspretningsarealerne fordeler sig med 65,11 ha i nitratklasse to og resten uden for nitratklasser. Med hensyn til fosforklasser ligger 23,68 ha i fosforklasse to og resten uden for. I alt 23,93 ha er drænede. Da besætningen er økologisk er der regnet med 1,4 DE pr. ha. Kravene til nitratudvaskning overholdes med et sædskifte på 25 % græs/kløvergræs og uden brug af ekstra efterafgrøder. Der udvises naturligvis god driftslederpraksis, således at natur og grundvand beskyttes.

Beregningerne viser, at kravene til P-overskud er overholdt. Ansøgt drift viser en P-tilførsel pr. ha på 20,2 kg/år.

Gylleseparering eller afsætning til biogasanlæg er ikke fundet relevant i skrivende stund.

Biaktiviteter (særlige installationer m.m.)

Ingen

Byggetider

01.06.2009

Afslutning

01.10.2009

Tidspunkter for produktionsændringer

01.10.2009

Anlægs- og ejendomsoplysninger

Lokalisering og landskab (Bygningers placering)

Fremgår af vedhæftede filer med oversigtstegninger og landskabsmæssige forhold.

Ejendommens anlæg er beliggende helt ud til Tømmerbyvej, som er en mindre bivej.

Afstande

- Ikke-almene vandforsyningsanlæg: ikke på ejendommen. >50 m
- Almene vandforsyningsanlæg i Vesløs ca. 2 km mod syd. Store dele af udspretningsarealet ligger i områder med drikkevandsinteresser.
- Vandløb (herunder dræn) og søer: Mindre, men beskyttet vandløb afgrænser udspretningsarealet ned mod Tømmerby Fjord. Enkelte marker gennemskæres af beskyttede vandløb.
- Afstand til offentligt vej er få meter, se oversigtstegning.
- Naboskel fra eksisterende stalde ca.40 m mod nord vest.
- Nabobeboelse, ca. 55 m mod nordvest

Landskabelige hensyn

Nuværende anlæg ligger i let kuperet, åbent landbrugsland med spredte levende hegn. Der ændres ikke herpå, da besætningsudvidelsen sker indenfor eksisterende bygningsrammer. Der er gode befæstede arealer nær bygningerne, så endog tung færdsel kan foregå uden opkøring af bunden.

Foderbordet mellem bygningerne renholdes med "gummiged" ved flere gange daglige skrabninger.

Udendørs forbindelsesgang mellem køernes lejeareal og foder-/malkestald renholdes også ved skrabning med traktor. Overfladevand herfra tilledes gylletank.

Energiforbrug

	<u>Placering</u>	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Dieselolie	anden ejendom (Tømmerbyvej 45) (bakkeopsamling af spildolie)	14000 l	15000 l
Elforbrug		89000 kwh	95000 kwh

Har jordvarmeanlæg på Tømmerbyvej 53 kombineret med varmegenvinding fra mælken.

Maskinhåndtering og -vedligehold foregår altid på Tømmerbyvej 45. En andel af maskinrensning/-vask kan forekomme på Tømmerbyvej 53.

Energisparende foranstaltninger

Jordvarme og varmegenvinding fra mælk.

Naturlig ventilation.

Tilstræbe anvendelse af energibesparende maskiner og lavenergibelysning, hvor det er muligt.

Vandforbrug

Vandet leveres fra offentligt vandværk.

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Drikkevand stalde (ca.80l/ko incl. opdræt)	5000 m3	6000 m3
Vaskevand Malkeanlæg/stalde 1,7 l/ko/dag	300 m3	400 m3
Personalefaciliteter/servicerum	50 m3	50 m3
Andel maskinvask m.m. ude	180 m3	380 m3
Bolig	170 m3	170 m3
I alt	5700 m3	7000 m3

Vandbesparende tiltag

Der anvendes drikkestrøg. Haner og rørsystemer overvåges løbende. Opfølgning på ændringer i forbrug.

Tilstræbe justering af malkeanlægget til lavest mulige vandforbrug

Tagvand

Ledes bort til nærliggende bæk/grøft/dræn vest for ejendommen.

Gylle og gødningsopbevaring.

Årlig gylleproduktion køer, ansøgt (200 køer x 12 t/ko) plus (750 m2 x 0,5)	2775 m3
Opdræt(ca. 30 % af køernes)	832 m3
Tilledt overfladevand fra udendørsarealer	400 m3
I alt	ca. 4000 m3

Nødvendig kapacitet 7 mdr., da køerne går ude, ca. 2350 m³

Der rådes over følgende kapacitet til gylle:

Gyllekapacitet	
Eksisterende gylletank	2500 m ³
Kanaler m.v.	400 m ³
I alt	2900 m ³

Årlig produktion af fast gødning køer, ansøgt ca. (200 køer x 12 t/ko)	2400 m ³
Opdræt(ca. 30 % af køernes)	720 m ³
I alt	3120 m ³

Fast-gødnings-kapacitet / Gødningsmåtten køres direkte ud eller lægges i markstak

Opbevaringskapaciteterne vurderes tilstrækkelige.

Døde dyr (udlevering og bortskaffelse)

Bortskaffes til DAKA. Placeres overdækket og bag træer ved nordlige udkørsel fra anlægget (se tegning).

Fast affald.

De væsentligste mængder foder leveres i løs vægt uden emballage.

I det omfang ufarligt emballageaffald kan bortskaffes med dagrenovationen, bortskaffes det ad den vej.

I det omfang der bliver større mængder emballageaffald fra foderleverancer og leverancer af sædekorn og andre produkter til markbruget, bortskaffes de gennem kommunalt godkendte ordninger.

Landbrugsplast fra overdækning af ensilage og andet grovfoder leveres til I/S MOK eller anden godkendt ordning.

Olie og kemikalieaffald

Serviceeftersyn og olieskift på traktorer og andre selvkørende maskiner sker normalt af faguddannet personale på Tømmerbyvej 45 eller på landbrugsmaskinværsteder, som bortskaffer spildolie og andet i forbindelse med eftersynene.

Mængden af spildolie på ejendommen begrænses til under 30 liter årligt, som opsamles og bortskaffes gennem olieleverandøren eller gennem kommunal godkendt ordning (I/S MOK)

Da bedriften er økologisk er mængden kemikalieaffald stærkt begrænset. Andre kemikalierester, malingsrester m.m. leveres til I/S MOK eller anden godkendt ordning.

Spildevandsmængder til offentlig kloak

	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Staldrengøring/malkemaskine	0 m ³	0 m ³
Maskinrengøring/vaskepladser, på nr.45	0 m ³	0 m ³
Sanitært fra driftsbygninger .	50 m ³	50 m ³
Bolig	170 m ³	170 m ³

Spildevand tilledt gylletanke	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Kalvehytte-/Staldrengøring	300 m ³	400 m ³
Andel maskinvask ude m.m.	180 m ³	380 m ³
Transporter	<u>Nudrift</u>	<u>Ansøgt</u>
Dyretransport til anlægget	2-4 (kvier på græs)	2-4(kvier på græs)
Dyretransporter fra anlægget	17 (hv. 3. uge, døde/slagt)	17
Fodertransporter til anlægget eksterne	52	52
Afgrødetransporter fra anlægget	-	-
Gylle/gødningstransporter	200	250
Mælkeafhentning	365	365

I perioder med høst og bjergning af grovfoder vil der være en del kørsel til anlægget.

Beskrivelse af transportforholdene omkring anlægget.

Tilkørsel til anlægget sker ad mindre biveje udenfor decideret bymæssig bebyggelse. Dog skal man krydse Gl. Ålborgvej (vejnr. 569) for at komme til den vestlige del af markerne, men dette gøres med meget begrænset kørsel på selve Gl. Ålborgvej.

Egen transport til og fra markerne giver følgende omtrentlige kørselsafstande.

Arealer tættest ved anlægget	Kørselsafstande 0 - 2 km
Arealer nordvest for anlægget	Kørselsafstande 6 - 8 km
Arealer nordøst for anlægget	Kørselsafstande 2 - 4 km

Aftalearealer.

Ingen

Risikoelementer vedrørende miljøforhold

Risiko og handling:

Gylleudslip:

Gylleudslip kan forårsages ved brud på tanken, eller utilsigtet udpumpning direkte fra tanken.

Gylleudslip søges undgået ved jævnlig inspektion af gyllebeholdernes tilstand og gyllesystemets pumpeanlæg. Når pumpeanlægget fra gylletanken ikke anvendes, sikres det at pumpeudstyr ikke peger udenfor gylletanken, eller pumpen afmonteres.

Der gennemføres lovpligtige 10-årskontroller, hvor gylletankene kontrolleres af særligt uddannet personale.

Brand:

Kan opstå som følge af fejl i elinstallationer, eller åben ild (f.eks. svejsning) nær brandbare materialer. Der kan være risiko for udslip af giftige stoffer under brand.

Søges undgået ved at vedligeholde el-udstyr og undgå adfærd, der kan beskadige ledninger og elektriske hjælpemidler, samt undgå brug af åben ild nær brandbare materialer og væsker.

Tiltag ved uheld:

Hvor der opstår uheld med risiko for udslip af skadelige stoffer, kontaktes kommunens miljøberedskab. Hvor der er overhængende fare alarmeres alarmcentralen på telefon 112. Med eget materiel søges udbredelse af udslip så vidt muligt begrænset. Det sikres, at miljøskadelige stoffer ved udslip ikke kan løbe til afløb med forbindelse til dræn og vandløb. Oplag af miljøbelastende kemiske stoffer skal ske på underlag uden afløb, aktuelt meget små mængder, da bedriften jo er økologisk.

Støj og støjkilder:

Omkring landbrugets driftbygninger afgiver følgende installationer støj, som kan genere omgivelserne:

	<u>Perioder</u>
Mekaniske ventilationsanlægs motorer:	Ingen i brug
Korntørringsanlæg:	i høstperioden
Korn- og fodertransportsystemer:	ved indtransport af foder
Højtryksrensere og kompressorer	ved malkning og rengøringsarbejder
Husdyrs lydavgivelse:	især dagtimer
Markarbejde	Periodevist i høst og ensileringsperioderne

Der praktiseres naturlig ventilation, som ikke afgiver støj.

Kompressorer og pumper til malkeanlægget afgiver støj, især ved malkning.

Tiltag mod støjkilder:

Stationære støjafgivende maskiner til malkeanlægget bliver anbragt i støjabsorberende maskinrum for at minimere støjniveauet til omgivelserne.

Ved vedligehold af teknisk udstyr og hensigtsmæssig omgang med dyrene skal følgende værdier for støjbelastning overholdes, målt ved nabobeboelser med de tilhørende opholdsarealer og angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau i dB(A).

Tidsrum	Grænse dB(A)
Mandag – fredag kl. 07.00 – 18.00	55
Lørdag kl. 07.00 – 14.00	
Mandag – fredag kl. 18.00 – 22.00	45
Lørdag kl. 14.00 – 22.00	
Søn.- og helligd. kl. 07.00 – 22.00	40
Alle dage kl. 22.00 – 07.00	

Skadedyr:

Generel bekæmpelse søges gennemført ved at holde rydeligt og vedligeholde ejendommens bygninger så mulighederne for indtrængen af skadedyr og opformering af disse begrænses.

Fluegener.

Ved at tilstræbe en høj hygiene ved foderlagre og udfodringssteder, søges opformering så vidt muligt undgået. Ved behov iværksættes en aktiv fluebekæmpelse.

Rottebekæmpelse.

Det tilstræbes at staldanlægget og foderlagre vedligeholdes og anvendes så muligheden for invasion af rotter begrænses. Ved problemer med rotter kontaktes kommunes ordning for rottebekæmpelse.

Kemikalier:

Forskellige hjælpemidler som rengørings- og desinfektionsmidler til kalvehytte-/staldrengøring, konserveringsmidler til foderbrug og andre hjælpestoffer, der kan udgøre en miljörisiko, håndteres og opbevares, så der ikke kan ske en utilsigtet udledning til miljøet.

Pesticider og sprøjteudstyr.

Anvendes ikke (økologisk mælkeproduktion)

Oplag af olie og andre kemikalier:

Placering: Spildolie og diesel i maskinhus på anden ejendom (Tømmerbyvej 45)

Maling, olieholdige produkter og andre hjælpestoffer opbevares i depotrum med fast gulv.

Foderopbevaring:

Ensilage: udendørs køresiloer nord for staldene.

Andet foder: Lade

Da foderhåndtering fortrinsvis foregår udendørs eller i lade med stor lofthøjde anses problemer med støv at være små.

Diverse:

Lysforhold: Staldenes placering i det åbne land vurderes ikke at medføre gener fra lysafgivelse til omgivelserne. Lysafgivelse i nattetimerne er begrænsede.

Foranstaltninger ved ophør af produktionen:

Anlægget tømmes for dyr og foder og rengøres. Alternativ anvendelse vurderes.

Teknologier BAT**BAT renere teknologi og ressourcebesparende tiltag i kvægbruget****Staldteknologier**

- Forsuring – (kandidat)
- Præfabrikerede drænedede gulve
- Skraber ovenpå spaltegulve

Sidstnævnte er anvendt i ansøgt drift.

Hensigtsmæssig drift og renere teknologi:

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse
- Medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.
- I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder og andre hjælpestoffer.
- Bedriftens bortskaffelse af affald registreres på affaldsstamkort.
- Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

- Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af gødning dokumenteres.
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Vandforbrug:

- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.
- Vandforbrugets størrelse følges.
- Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Energiforbrug:

- I staldene praktiseres naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret og derved energibesparende.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandede anlæg, er indrettet så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Opbevaring af gødning:

- Gylletanken tømmes ca. en gang årligt for inspektion og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.
- Der er konstant flydelag på gyllen, og efter omrøring/udkørsel kontrolleres det at der senest 14 dage efter at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag
- Dybstrøelse opbevares dels i stald dels i markstak jf. regler for opbevaring (§ 8 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen)
- Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.
- Tanken er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tanken hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.
- Overfladevand fra ensilageplads ledes i øjeblikket til gyllesystemet. Om nødvendigt for kapaciteten kan der laves tiltag til separat opbevaring af overfladevandet. Dette vil så kunne ledes/pumpes direkte ud på arealer med en gødningskvote. Herved ville kørselsforbruget kunne reduceres.

Udbringning af husdyrgødning:

- Gyllen analyseres for indhold af kvælstof og fosfor.
- Udbringning af husdyrgødningen afpasses afgrødernes behov .
- Husdyrgødningen udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.
- Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.
- Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker
- Gyllen udbringes med slæbeslanger og nedharves indenfor 2 timer
- Markdriften optimeres med henblik på størst mulig kvælstofudnyttelse i økologisk drift

Fodring

- Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring

- Der tages analyser af alt grovfoder og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet

Staldteknologier

- Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne.
- Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer, der giver den mindst mulige miljøbelastning.
- Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden, med henblik på forbedringer der lever op til nutidens miljøkrav.
- Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.
- Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om, hvilke overvejelser, der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi, der giver det største miljøhensyn.
- Stalden er opbygget efter princippet om adgang til afgræsning, hvilket i varme perioder betyder, at lugt og ammoniak er mindre koncentreret, og dermed mindre risiko for øget koncentration af ammoniak til nærliggende naturarealer.
- Med naturlig ventilation stald er der sikret et stort luftskifte. Et stort luftskifte betyder en lavere koncentration af ammoniak og lugt.
- Der er spaltegulve ved køernes foderbord, fremover med skraberanlæg. Herved holdes gulvet hygiejnisk og ammoniakfordampningen reduceres

Fravalg af staldteknologi – under hensyn til proportionalitetsprincippet

Forsuring

- Der installeres ikke forsuringsanlæg idet anlægget vurderes dyrt og energikrævende i drift og der er allerede med øvrige tiltag opnået reduktion i ammoniakemissionen der er tale om en staldtype med fast gulv og skraber. Da ammoniakfordampningen generelt er lav i lagertankene vil værdien af forsuring her være stærkt begrænset. Det er dermed ikke rentabelt at installere forsuringsanlæg. Der er ikke sårbar natur nær anlægget
- Gylleforsuring er fravalgt på grund af risiko for lugtgener. Med det aktuelle produktionsanlæg er det ikke muligt at installere forsuring i alle staldafsnit. Erfaringer med forsuringsanlæg fra andre ejendomme har vist at der er en risiko for forværring af lugtgener på ejendomme hvor der sker en opblanding af forsuret gylle med ikke-forsuret gylle. Idet ejendommen ikke er placeret i umiddelbar nærhed af sårbar natur og ammoniakreduktion kan opfyldes på anden vis fravælges risikoen for forværrede lugtgener i forhold til nærliggende naboer/samlet bebyggelse/byzone.

Gyllekøling

- I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Overdækning af gylletanke

- Der er ikke etableret fast overdækning på gylletanken. Med kvæggylle er det almindeligvis ikke problematisk at etablere et godt flydelag og der er derfor begrænset effekt ved etablering af fast overdækning.
- Gyllen er konstant overdækket med et tæt og stabilt flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnlige, hvilket sikrer, at der altid er minimal emission af ammoniak.

